

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΛΛΟΓΑΙ

Δριθ. 912.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΟΙΔΑΙΣ ΦΥΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΤΩ ΣΕΒΑΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΩΝ

Κατά τό κκνονιστικόν τοῦ φυσιογραφικού μουσείου Βεσιλικόν
Διάταγμα ἀφηγούμεθα Υμῖν, κύριε Υπουργέ, τὰ γενόμενα κατά τό
ληξιν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐν ταῖς συλλογαῖς τοῦ μουσείου τούτου.

Προστέθησαν λοιπὸν εἰς αὐτάς :

α') **Θηλαστικά** : 2 εἶδη, τὸ μὲν συλλεγόν ἐν Ἀκαρνανίᾳ, δύο
ἀπαδήμωναν εἰς Τριχωνίαν ὁ ἐπιμελητὴς τοῦ μουσείου καὶ ὁ βοη-
θός ταριχευτῆς ἐπὶ εὑρέσει ἀποδιθωράκτων· τὸ δὲ ἔτερον δωρηθέν.

β') **Πτηνά** : 9 εἶδη, ἐν 11 δείγμασι, ὧν τὰ μὲν 6 ἐν 8 δείγμασι
συλλεγένται ἐν Ἀκαρνανίᾳ κατά τὴν ἡγηθεῖσαν ἀπαδημίαν τοῦ ἐπι-
μελητοῦ καὶ τοῦ βοηθοῦ ταριχευτοῦ· τὰ δὲ λιπάντα 3 δωρηθέντα.

γ') **Ωάκι πτηνῶν** : 2, καὶ ταῦτα ἐξ Ἀκαρνανίᾳ.

δ') **Πχθνες** : 22 εἶδη, ἐν 30 δείγμασιν, ὧν τὰ μὲν 4 ἐν 8 δείγ-
μασιν ἀλιευθέντα ἐν Ἀκαρνανίᾳ, τὰ δὲ 18 ἐν 22 δείγμασι δωρη-
θέντα.

ε') **Ερπετά** : 16 εἶδη ἐν 40 δείγμασι.

Ϛ'. **Ἐντομά** : 271 εἶδη ἐν 676 δείγμασι, θηρευθέντα ἐν Ἀκαρ-
νανίᾳ ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ καὶ τοῦ βοηθοῦ ταριχευτοῦ, ἐν οἷς :

Κολεόπτερα	225 εἶδη ἐν δείγμασιν	600
Λεπιδόπτερα	3 "	" 3
Ημίπτερα	28 "	" 48
Χρενόπτερα	9 "	" 15
Ορθόπτερα	6 "	" 10
	271	676

ζ') **Αρχηγος: Έθη:** 35 είδη, έν 75 δείγμασι.

η') **Μικρακόστρων:** έν είδος έν 3 δείγμασι, διαιρηθέν.

θ') **Σκωληκοειδή:** 4 είδη έν 15 δείγμασι.

ι') **Κούρχουλια:** 24 είδη έν δείγμασι 340, όν τὰ μὲν 22 είδη έν δείγμασι 330 συλλεγέντα υπὸ ἐπιμελητοῦ, τὰ δὲ 2 είδη έν 10 δείγμασι διαιρηθέντα.

ια') **Σκελετοί:** 8, οἱ οἱ 3 θηλαστικῶν ζέων, οἱ δὲ οἱ πτερυῖναι, ἀγορασθέντες καὶ ἔκτενοι καὶ οὔτει.

ιβ') **Θρυατά:** 268 μεταλλικά καὶ 551 πετρώματα τῆς Ακροτεινῆς, ἀγορασθέντα καὶ ἔκτενα καὶ ταῦτα, καὶ πλὴν τούτων δέκα πρᾶτα σταλακτίται καραλλιότυρηραι διαιρηθέντες, καὶ πετρώματα διάφορῶν συλλεγέντα έν Ἀκραναίῳ υπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ καὶ τοῦ βυθοῦ.

ιγ') **Απολεθώματα:** 220 είδη έν 662 δείγμασι, καὶ χαυλιδίσματα ἀλέφαντος, ἀγορασθέντα, καὶ προέτι τεμάχια δεσπόνων ἀπολεθώματα συλλεγέντα υπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ καὶ τοῦ βυθοῦ έν τῷ δέκατῳ Παυρίκῃ.

Εἰς δὲ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ μουσείου προστέθησαν κατὰ τὸ ληξίν αὐτοδηματίκων ἔτος 37 συγγράμματα, ών τὰ μὲν 34 ἀγορασθέντα, τὰ δὲ 3 διαιρηθέντα.

Τὰ έν τοῖς ξνω δὲ ἀναρρεύμασι δῶροι ἐδώρησαν οἱ ἔξι; φιλόμουσοι, πρὸς οὓς δημοσίᾳ ὄμολογούμενοι χάριτας.

Ο κ. Βεραΐς (Νικαδ.), ἕνα ταῦν λογοφόρον.

Ο κ. Κοστοράχος (Κωνστ.), μίαν ποιγάνα συσητήρας μακροκεράλου, εθεθεῖσαν έν Γοθείρ.

Ο κ. Μάξιμος (Παῦλος), ἕνα γυπάστον ποιγανίτην.

Ἡ ἐν Μόσχῃ Φυσιοδημικὴ Ἐταιρεία, τὰς έτοις 1883 ἐκδοθεῖσας πραγματείας αὐτῆς.

Ο ἐν Μεσολογγίῳ ἴστρος κ. Νεϊδερ, 18 είδη ἰχθύων έν δείγμασι 22, έν είδος ακρινού έν 3 δείγμασι, 2 είδη κούρχουλιων έν 10 δείγμασι, συλλέξας πάντα ταῦτα ἔκτεινται, καὶ τὰ εἰς Ηασίλειν τῷ 1531 ἐκδιθέντα τοῦ Ἀστετέλους.

Ο κ. Σοῦτσος (Α. Ν.), ἕνα ἀναστρέψαμενον στεγανόπεδα (Recurvirostra avosetta).

Ο κ. Τραγοδάρας /Σπυρ. Γ.), μίαν γυλην δικασσηγράνην.

Τὸ έν Οδασιγκτῶν πανδαγωγικὸν γραφεῖον ἔμνονται τὰ δημο-

σιεύματα αὗτοῖς : Circulars of information of the Bureau of Education 1883. № 2, 3, 4.—1884 № 1.

Ταῦτα εἶναι ουσιαστικά, κύρια Υπουργές, τὰ γενόμενα έν ταῖς συλλογαῖς τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου κατὰ τὸ ληξίν αὐτοδηματίκων ἔτος. Πλείονας δὲ δὲν ἔγειναν, διότι δέν ἐπέτρεπεν ὁ παρὰ τοῦ πανεπιστημίου χρηγγήθεις προσπολογισμός, οὕτως, καίτοι διαψιλής φύσης πρὸς τὴν πρόσοδον αὐτοῦ καὶ ὡσας στηλικές ἔχει δαπάνας, δέν ἐπτρέχει εἰς ἀποτέλεσμαν συλλογῶν δημιουργημάτων δημιουργοῦ ἀπειρίσιν παραγγέλντος εἰς ὑπερβολὴν έν τῇ παναρτίρᾳ αὐτοῦ. Διὸ ταῦτα, κύρια Υπουργές, κατὰ πάνη ἔτος παρακαλούμεν, παρεκκλέτημεν δὲ καὶ ἐν λιθίῳ ἐκθέσαι τὸ σεβαστὸν Υπουργεῖον τῷ ὅρῳ Σεπτεμβρίου ἔ. ξ., δῆτα διὰ τῆς Ηρυτανείας ἐπέμψαμεν τῷ σεβόστῳ Υπουργείῳ κατέλογον τῶν ἀχρι τοῦδε συνιστώντων τὰς συλλογὰς ταῦτα, νὰ προστειχοργῆσῃ καὶ οἱ σεβαστὴ Κυβέρνησις χερηγίσῃ τινά, έδιν, ἔχουσα πανεπιστήμων, δέον νὰ ἔχῃ καὶ φυσιογραφικά μουσείον, ὅπερ τάχις διηγέρεται νὰ γίνηται τελειώτερον.

Αἱ διπτάναι δέ, κι γενόμεναι παρὸ τοῦ πανεπιστημίου διὰ τὸ φυσιογραφικὸν μουσεῖον κατὰ τὸ ληξίν αὐτοδηματίκων ἔτος, ἔτσι δραχμαὶ 12,786.

Ἐν Ἀθήναις τῷ 15 Νοεμβρίου 1884.

Ο ἔφορος τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου
Ηρ. Ματσούγιας

Ο επιμελητής
Θ. Κρητερ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κύριε Πρύτανε,

Εἰς ἀπόκτησιν τοῦ ἐγγράφου Υπόθηκον παρὶ τῶν κατὰ τὸ ληξίν αὐτοδηματίκων ἔτος γενόμενων ἐμπλωτισμῶν τῶν ὀργάνων τῆς ὀρυκτολογίας καὶ γεωλογίας καθιστῶ Υψηλὴ γνωστάν, διτέ έκ τῆς ἐκ 500

δραχμών διθείσης μητρικής πιστώσεως ήγειρασθησαν έντι 440,50 φράγ-
κων χρυσών τὰς ἔξις ἀντικείμενα, οἵτοι :

- 1) Πέντε ακριβευτήρες αύλοι μετά πέντε λόγχων Βερζέλου καὶ
λοιπῶν ὄργανων διὰ τὰς πυροχημικὰς τῶν φυτητῶν ἀσκήσεις.
- 2) Γνωστικὴ πυξίς.
- 3) Μικροσκόπιον ἐπλοῦν.
- 4) Σολλογὴ ριζών ἐκ διαφόρων ἀρυκτῶν εἰς θραύσματα πρὸς ἔξι-
τασιν τῶν χημικῶν γνωστηράτων τῶν ὄρυκτῶν καὶ
- 5) Κερύνια θέλινα καὶ ἐθεσμένοι ἀνθρώκες ψυσικοί.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 1 Δεκεμβρίου 1884.

Εὔπειθεστατος

Κ. ΜΗΤΣΟΥΠΟΛΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΕΙΓΜΕΛΗΤΟΥ

© 2006-2010 ΕΚΠΑ
ΤΟΥ
ΒΟΤΑΝΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

· Αξιότιμε κύριε Πρύτανε,

Ησαΐακονδαν τῇ 5 Ιουνίου ἡ. δ. τὰς συλλογὰς τοῦ φυτολογικοῦ
μουσείου καίνων καλῶν νὰ ἔκθεσι. Υμῖν ἐν ὅλογοις, ἐν πρώτοις μὲν
τὶ παρέλαθον, δεύτερον δὲ διὰ τίνος πρόπου τὸ μυστεῖον θέλει κατε-
σταθῆ. χρησιμότερον πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς δι-
δασκαλίας.

Ηαρέτη τοῦ κ. Θ. Χελδράκη παρέλαθον τὴν γενικὴν συτολογικὴν
συλλογὴν ἐν δλῷ εἰς 32,750 δείγματα φυτῶν ἀνεργούμενων, καὶ
τὸ παραδοθὲν εἰς τὸ Ηλεκτριστήματον μέγιστη πάτη τυπών τῆς Ρο-
δοκανάκειου συλλογῆς τοῦ κ. Η. Ὁρφανίδου, ἀνεργόμενον εἰς
37,900 δείγματα. Μέρος δὲ τούτης τὴν μικράν θειολογήκην τοῦ
μουσείου, τὴν συλλογὴν τῶν κερατῶν, ξίλων, ἐπίπλων κλ. κατὰ
τὸ πρωτόκολλον παραδόσεως καὶ παρακλασίας. Ηαρέτη τοῦ κ. Στ.
Κρίνου, ἀντιπροσώπου τῆς οἰκογένειας τοῦ κ. Θ. Ὁρφανίδου, τὸ ἐπί-

λοιπον τῆς Ροδοκανάκειου συλλογῆς, ἐπίσης κατὰ τὸ ἐπισυνημμέ-
νον πρωτόκολλον.

Καὶ οὐ μὲν πρώτη, η Γενικὴ φυτολογικὴ συλλογὴ συνίσταται
κατὰ τὴν ἀπορίθμησιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐκ 32,750 δείγματων. Τού-
των τὰ μὲν ἡμίση σχεδόν εἶναι πάντα ἐντὸς ἔξωφύλλων τοποθετη-
μένα, τεταγμένα καλῶς κατὰ τάξεις, γένη καὶ είδη, τὰ δὲ λοιπὰ
εἴναι μὲν ἐπίσης καλῶς τεταγμένα, στεροῦνται δημοςίες εἰσέτι τῶν ἔξω-
φύλλων.

Η γενικὴ αὕτη συλλογὴ ἀποτελεῖται πρὸς τούτους ἐκ τῆς συλ-
λογῆς τοῦ De Thümen «Mycotheca Universalis» ἐκ τύμων 16,
ἐκάστου περιέχοντος ἐκκτοντάδια μυκήτων.

Πλὴν τῆς γενικῆς ταύτης συλλογῆς ὑπάρχουσι καὶ διάφοροι ἔτε-
ραι ἐκ καρπῶν φυσικῶν, ἐξ ὄπωρῶν τεχνητῶν, ἐκ μυκήτων τεχνη-
τῶν καὶ ἐξ ξύλων ἑλληνικῶν κατειργασμένων τα καὶ ἀκατεργάστων,
ἀπατεῖ καλῶς διεκπεριμέναι.

Η δὲ Ροδοκανάκειος συλλογὴ συνίσταται μετὰ τοῦ παραληφθέν-
τος ὑπὸ διπολούπου ἐξ 8,935 ἐν δλῷ ἐκ 46,835 δείγματων
κατὰ τὰ πρωτόκολλα παραληφθῆ.

Τούτων τὰ πλεῖστα, τὰ ὑπὸ τοῦ πρωτόκολλου ἀναρρέφειν
κατὰ τάξεις καὶ γένη τεταγμένα καὶ ἀνήκουσι τὸ πλεῖστον εἰς τὰ
διοικοτυλήδονα, μέρος δὲ εἶναι κατὰ είδη τεταγμένα, τοποθε-
τημένα ἐντὸς ἔξωφύλλων. Τὰ λοιπὰ συτάξεις εἰσέτι ἐν δέσμαις
κατὰ τάξεις μόνον τεταγμένα καὶ ἀπλῶς ἐν συποχάρτῳ
ἀπροσκόλλητα τοποθετημένα.

Τὸ φυτολογικὸν τοῦτο μουσείον ως παρέλαθον αὐτὸς εἶναι, ως γι-
νώσκετε, δημιουργηματος μακροῦ χρόνου καὶ πόνου τῶν κατὰ καιροὺς
διευθυνόντων κατὰ ἀξιοτίμων κα. Θ. Ὁρφανίδου καὶ Θ. Χελδράκη,
πλευτισθέν καὶ εὐξηθέν διὰ δημόσιης τοῦ τε πανεπιστημίου καὶ
τῆς γενναιοδωρίκης ὀικογενεῶν καὶ ξένων. Αἱ συλλογαὶ αὗται εἰσιν
Ιεράς πλούσιαι ὡς πρὸς τὴν χλωρίδα τῆς Ἑλλάδος καὶ ξύλων τό-
πων, ἀλλ' οἱ διατάξαντες τὴν δημιουργίαν καὶ ἀσχοληθέντες εἰς
τὴν ὑπηρεσίαν αὗτοῦ ὀρμῶντο ἀπὸ τῆς ἀρχῆς διὰ βιτανικὴν ἐπι-
στήμην εἶναι κυρίως ἡ γνῶσις καὶ τάξεις τῶν φυτῶν κατὰ γένη καὶ
είδη καὶ τάξεις καὶ ἡ ὀνοματοθεσία κατῶν. Καὶ δέν ἀρνοῦμαι μὲν
διτι καὶ η ἐργασίας αὗτης η πρακτικὴ καὶ ἐμπειρικὴ η μὴ ἀπαιτούσα
εἰμή ἐκδιφοράς βιτανολογικής, σπουδὴν ἀπλῶς μόνον τῶν ἔξωτερ-

κάν τῶν θυτῶν χαρωπήρων, μηδέποτε καὶ κυρίως μακροχρόνιον πελ-
ρον, ἀποτελεῖ ἐργασίαν καὶ μελέτην βοτανικήν ἀλλ' ἓργασις
οὐτοις δὲν πληρούσῃ σήμερον ὅλης τὰς ἀνάγκας τῆς βοτανικῆς ἐπι-
στήριξ. Υπὸ τοιούτους ὅρους ἰδούθεν τὸ μουσεῖον τοῦτο δύναται
νὰ χρησιμεύῃ μόνον εἰς ἑταῖρον τινας ζένον ἢ ἡμεδαπλὸν βοτανικόν,
θέλοντας νὰ σπουδάσῃ τὴν χλωρίδα τῆς Ἑλλάδος ἢ νὰ ὄρισῃ φυτάν
τι αὐτῷ δίγνωσταν.

Ἄλλα σκοπὸς τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου ὁρ' ὁ ὑπάγεται καὶ τὸ
φυτολογικόν, εἶναι, ως γνωρίζετε, ἔξιστημε κ. Πρύτανη, καὶ δε, ὁρ-
θῶς πάνυ, ὅριζει τὸ ἀρθρον 2 τοῦ Διατάγματος⁽¹⁾ ἡ χρησιμοποιη-
σις αὐτοῦ πρὸς μιματκαλλιαρ τῷρ φυτητῷ καὶ πρὸς ιδιοκτέρων με-
λέτην τῶν σπουδαζόντων πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἡ γενικὴ διάδοσις
γνώσεων περὶ τῶν φυσικῶν σωμάτων πάσις μὲν χώρας ιδιοκτέρων δὲ
τῆς Ἑλληνικῆς. Κατὰ πόσου ὅμως τὸ μουσεῖον τοῦτο ἔχεισιμενος
μέχρι τοῦδε πρὸς διδασκαλίαν τῶν φυτητῶν καὶ πρὸς διάδοσιν παρὰ
τῷ λαῷ γνώσεων βοτανικῶν πὲν εἶναι ἔργον ἐπὶ τοῦ παρόντος
νὰ ἔξετάσω. Εἶναι ὅμως καταρρέει διὰ τὴν χρησιμότητην ιδρύματος τυπού
καὶ κυρίως ἐπιστημονικοῦ δὲν ἔκδηλουσκει διὰ τοῦ πλούτου, τῆς
πληθύνος καὶ τῆς ἔξις τῶν ἐν αὐτῷ συλλογῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ὀφε-
λειῶν δὲς προσπερίζεται ἐξ αὐτοῦ ἡ ἐπιστήμη, ἢ ἐκ τῆς διαδόσεως
γνώσεων δι' αὐτοῦ. Ηλενεπιστήμηι τινας μικρὰ τῆς Γερμανίας, καίτοι
στερεόμενα συλλογῆν, δὲν συνετέλεσαν ὀλιγότερον, τινας μόλιστα
συνέβαλον πολλῷ πλεον, τῶν μεγάλων, τῶν ἔρθονούντων εἰς
μουσεῖα καὶ συλλογῆς, εἰς προαγωγὴν καὶ διάδοσιν ἐπιστημονικῶν
γνώσεων. Τὸ μικρὸν π. χ. Ηλενεπιστήμηι τοῦ Würzburg στερεῖται
ἐντελῶς φυτολογικῆς συλλογῆς, δὲ βοτανικὸς αὐτοῦ αἴπος εἶναι
σμικρότατος· ἐν τούτοις πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς βοτανικῆς συνετέλεσε
πολὺ πλεον τῶν ἐν Βερολίνῳ καὶ Βιέννῃ μεγάλωπρεπῶν ιδρυμάτων
ἢ τῶν ἐν Βρεσλαϊκ πλουσιωτάτου βοτανικῶν κήπου. Τὸ κύτι λέγω
καὶ περὶ τοῦ Ηλενεπιστήμηος τῆς Βόννης, τοῦ Μονάχου κ. ά.

Ἡ παντελῆς ἀδιεφορία περὶ ἡμῖν περὶ τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας
καὶ ἴδιας περὶ τὴν βοτανικήν καὶ ζωολογίαν, τὴν Ὀρυκτολογίαν

καὶ τὴν Γεωλογίαν, ἡ ὁμολογημένη γενικὴ θύγοις ἐπὶ παντὸς ἀφο-
ρῶντας τὰς ἐπιστῆμας ταύτας, εἰσί, νομίζω, τραγὸς δειγμάτων, διτι
τὸ περὶ ἡμῖν σχετικῆς πλούσιας μουσείων ἐλάχιστον ἔχεισιμενον.
Δὲν θέλετε δὲ βεβαίως ἔκπλαγή, ἔξιστημε Κύριε Πρύτανη, ἐκν εἰπω
Τιμῆν, διὰ ἐξανθημογένης τῆς βοτανικῆς θελήση γὰ διεῖδη τοῦ
φυτηταῖς ἐν καὶ μόνη κύτταρον μετὰ τῶν συστατικῶν αὐτοῦ θέλει
εὑρεθῆ εἰς ἀμηχανίαν, καίτοι ἔχων πρὸς κύτον περὶ τῆς ΒΙ γιλι-
δίας; Εγρέω φυτῶν κατατεταγμένων. Οὔτε εἰς πίνακας ὑπέρχει πρὸς
διδασκαλίαν τῆς φυτικῆς ἀνατομίας, οὔτε ἐνὶ δὲ ἀνθεν; δύνανται
νὰ ἐπιδειγθῶσι τὰ συστατικὰ καίτοι κατὰ στοιβάδες ἐπίκεινται ἐπ'
ἀλλήλων καὶ μοριάδες τῶν ουτῶν καλῶς προπεριλαμβάνεσαι καὶ δη-
λητηριασμέναι εἰς πολυτελέστερον θήκην. Οὔτε εἰναι δὲ ὑπερβολή, ἔξισ-
τημε Κύριε Πρύτανη, ἐκν εἰπω Τιμῆν διὰ εἰσερχόμενός τις τῶν εἰ-
δότων τὰ τῆς νεωτέρας βοτανικῆς εἰς τὸ ἡμέτερον φυτολογικήν
μουσείον καὶ μαθήσων δὲτι κύτον εἶναι τὸ μόνην μέσον πρὸς διδασκα-
λίαν καὶ διεκδοπιν τῆς ἐπιστήμης ταύτας, θέλει διερράγητη τὴν ὑπό-
πονομαν τοῦ μέσου αἰώνος καὶ θέλει ἀκούσιας εὑρεθῆ ἐκκτυντετηρί-
διας ὅλης ὑπεισθεν τῶν ἡμετέρων γενῶν. Οὔτεν νέον θέλει προσθέλ-
λαι τοὺς ὄφινχρούς αἰτοῦ, αὐδερίκη πρόσδοσις οὔτε έν βιβλίον νεώ-
τερον διὰ κατάταξις συστηματική διέργαλετον θέλει πείσαι κύτον διὰ
δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν παρελθούσαν ἐκείνην χρονικὴν περίοδον καθ' ἓν
ἡ συλλογὴ τῶν φυτῶν ἡτο πὰ κύριον τῶν βοτανικῶν ἔργον καὶ ἡ
ἐποπτήθησις τῶν κλέσεων, τάξεων, γενῶν καὶ εἰδῶν ἡ μόνη γνῶ-
σις, ἣν ἀπήρτει καὶ τὸ κοινὸν περὶ τῶν γενηγητῶν καὶ οἱ καθηγη-
τοὶ παρὰ τῶν φυτητῶν.

Ἡ βοτανική, ἔξιστημε Κύριε Πρύτανη, εἶναι κλάδος τῶν φυσικῶν
ἐπιστημῶν ἀναπτυχθεῖς βροδύτατα, μόλις δὲ δυνάμεθεν νὰ εἰπωμεν
διτι κατὰ τὸ μέσον τοῦ αἰώνος, ἐν φ. ζώμεν, κατέστηταικανός νὰ συγ-
κριθῇ μετὰ τῶν λοιπῶν κλεδών τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Ἐνεκ
τούτου δὲν εἶναι μεγάλη διάποστοις ἀπὸ τῆς χρονικῆς περιόδου
καθ' ἓν τὰ φυτὰ ἔθεωρούντο ὑπὸ τῶν βοτανικῶν μόνον ως φορτίς
ιαματικῶν δυνάμεων. Διέτο δχι μόνον διάποστοις αἰώνων ἀπό; ἐνησυ-
ληθή διδασκάπως πρὸς διέρμησιν τῶν διεργούχωμένων κατεμένων τοῦ
Θεοφράστου, Διοσκορίδου, Γαληνοῦ, Πλανίου καὶ λοιπῶν περὶ φυ-
τῶν καὶ δυνάμεων φυτῶν γραψάντων, κλλάς καὶ μέχρι τῶν ἔργων
τοῦ παρόντος κίλων; ἡ ἐπιστημονικὴ ἐγκατία τῶν βοτανικῶν περιώ-

(1) Διάταγμα περὶ κανονισμοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις φυσιογραφικοῦ Μουσείου καθ. Α.
ἄρθρ. 2.

ρίζεται εις γνῶσιν καπλάδες τῶν ψυτικῶν μορφῶν οὐδεὶς δέ, ἢ πάνυ δίλγοι, πνιγύμενοι καὶ οὗτοι ἐν τῷ περὶ αὐτοὺς πλήθει ἔθετον ὡς κύριον αὐτῶν ἔχοντας τὴν ὄργανων αὐτῆς τῶν ψυτῶν, τῶν ψυτικομένων ἀτινα ἐκδηλοῦνται καὶ τῶν σχεσιῶν αὐτῶν πρὸς ἀλλήλα. Καὶ μέχρι τῶν ἡμερῶν δὲ ἡρῶν ὑπάρχουσι πολλοί, καθ' οὓς η Βοτανικὴ θεωρεῖται ὡς ἐπιστήμην σκοπούσσα τὴν γνῶσιν τῶν ἵκτικῶν φυτῶν καὶ τὴν ἐξηπεργέτησιν τῆς ἀνθοφορίας καὶ γεωπονίας. Διὸ τοῦτο δὲ κακῶς μέχρι σήμερον διετηρήθη παρὰ τοῖς πολλοῖς ἡ γνώμη ὅτι ἡ Λινναῖος καὶ οἱ πρὸς αὐτούς είχον διτὸς ἡ Μορφολογία καὶ πεπταὶ καὶ λοιπαὶ γνώσεις τῆς Βοτανικῆς εἰς ἐν καὶ μόνον δέον νῷ χρησιμεύσασιν, ὥσπερ εὑρίσκωμεν δὲ αὐτῶν τὰ διαγνωστικὰ σημεῖα πρὸς καθορισμὸν καὶ ὀνομασίαν τῶν φυτῶν καὶ διτὸς πέραν τούτου δέον νῷ παύηται πᾶσα ἀλλήλη βοτανικὴ ἔρευνα. Τὰ σπουδαῖα φαινόμενα, ἀτινα ἐδηλοῦσε ἡμῖν ἡ φυτικὴ ζωὴ δὲν ἐνπιέσθετον οὔτε ἐνδιαφέρουσαν τοὺς οὕτω σκοπομένους, τὰ αἴτια καὶ αἰτιατὰ τῆς ζωῆς εἰνε δὲ αὐτοὺς πράγματα μὴ ὑπεργύμενα εἰς τὰς χώρας τῆς σκέψεως καὶ τῆς ἔρευνης, μόνη δὲ ἐργασία ἐπιστημονικὴ εἶναι ἡ τακτοποίησις καὶ κατάταξις τῶν ψυτικῶν μορφῶν, ἡ Συστηματικὴ, κατὰ τὴν παλαιόν εἶναι ταχείαν, οὐν τοῖς διδούσιν εἰς τὴν λέξιν ταύτην ἀπὸ τῶν γράνων τοῦ Λινναίου.

Ἄλλα καὶ τιθεμένου ὡς κυρίου σκοποῦ τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνης τῆς κατατάξεως ταῦτας γίνεται δῆλον διτὸς τὸ ἐπιστημονικὸν ἐξηγόρευνον θέλει εἰσθιει μηδαμινὸν καὶ διτὸς ἡ κατάταξις αὐτῇ στηρίζεται εἰς τὸ τελείωτερον τῶν ψυτικῶν τυπωμάτων, διότι διστάσεις τελείων ἡδη καὶ ἐντελῶς ἀναπτυγμένων φυτικῶν μορφῶν δὲν φέρει εἰς ἀλλαγῆτας ἐξηγόρευσα, καθίσσον τὰ ὄργανα τῶν φυτῶν προσερμοζόμενα πρὸς τὰς διαφόρους φυσιολογικὰς λειτουργίας ἀλλοιούμενται καὶ παραλλασσούσιν. Ἀνάγκη λοιπὸν νῷ παρακολουθήσωμεν τὰ ὄργανα ταῦτα ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῶν ἀναπτύξεως, ἀπὸ τῆς ἐμβρυακῆς ἡλικίας, τοιούτης γὰρ σπουδάζεται τὴν ιστορίαν τῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν. Ἄλλῃ ἡ σπουδὴ αὐτῇ προστείται μόλις πρὸ 40 ἑτῶν, διότι μόλις δίλγοι πρὸ καὶ μετά τὸ ἓτος 1840 ἐπέθεσαν αἱ διτὸς τοῦ μικροσκοπίου ἔρευναι ὡς βάσις πάσης ἐπιστημονικῆς ἐργασίας ἀρέσκει μέχρι σήμερον ἰδεύεται τὸ αικιδέρμητο τῆς νέας ταῦτας βιολογικῆς ἐπιστήμης. Καὶ ἡ νεώτερα δὲ Συστηματικὴ θέμα δὲν δύναται νῷ προχωρήσῃ ἂν δὲν στηριχθῇ ἐπὶ τῆς μικροσκοπικῆς ἔρευνης.

"Ολον λοιπὸν τὰ ἔμροισμα τῶν φυτῶν καρπῶν καὶ δύλων τοῦ φυτολογικοῦ ἡμῶν Μουσείου δύναται μὲν νῷ ἡ καλῶς τεταγμένον κατὰ τὸ δεῖνα ἡ δεῖνα σύστημα, ἀλλὰ κατὰ τὰς νέας ἀρχὰς τῆς ἐπιστήμης εἶναι ἔμροισμα μόνον φυτῶν ἀσκόπτως συνειλεγμένων ἐν χώρᾳ, ἐνθα τοῦ μικροσκοπίου δὲν ἐγένετο μέχρι τοῦδε οὐδεμία χρήσις εἰς τὴν βοτανικήν, τότε δὲ μόνον τὸ ὑπάρχον δύναται νῷ χρησιμοποιηθῆ ἀλλῶς καὶ φέρῃ τὰ ὀφέλιμα καὶ γενναῖα ἀποτελέσματα.

Μὴ γράφων ἐνταῦθι περὶ τῆς σημασίας ὅλων τῶν κλαδῶν τῆς Βοτανικῆς, Μορφολογίας, Φυσιολογίας, Ἀνατομίας κλ. ἀτέ ἐκτὸς τοῦ θέματός μου ἔντων, παξαλεῖπω νόμοντος Υμῖν καὶ περὶ τῆς εἰς αὐτοὺς χρησιμότερος τῶν μικροσκοπικῶν σπουδῶν. Σκοπός μου ἡτο δινταῦθις νῷ ὑποδείξω Υμῖν διτὸς μόνη ἡ έδρασις τοῦ Μουσείου καὶ ἡ συλλογὴ τῶν φυτῶν καὶ ἡ Συστηματικὴ, διπλάς αὐτῇ ἐνθεωρήθη καὶ θεωρεῖται Ἰσως ἔτι παρ' ἡμῖν, δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς σπουδὴν τῆς Βοτανικῆς καὶ διδοκοκαλίου καὶ δὲν πληρεῖ τὸν ὄρου τοῦ 2 ἁρθροῦ τοῦ περὶ Μουσείου Διετάγματος. "Ισως Ἰσως δὲ πρὸς σπουδὴν τῆς Βοτανικῆς καὶ διδοκοκαλίου τὸ Μουσεῖον εἶναι τὸ ἐπουσιωδέστατον πάντων. Ο διάσημος βοτανικός Hanstein ἐφεντήσει ποτε ὑπό τινος τὶ χρειάζεται πρὸς σπουδὴν τῆς Βοτανικῆς, «Δύο πράγματα» εἶπε «ξυράφιαν καὶ μικροσκόπιον» οὐδὲν ἔτερον".

Κατὰ τὴν ἐμὴν λοιπὸν γνώμην, ίπας τὸ Μουσείον ἡμῶν ἐξυπηρετήσῃ τὴν Βοτανικήν ὡς νέαν ἐπιστήμην δεῖται τῶν ἔξις πρὸς τὸ παρὸν μέσων.

α') Μικροσκοπίου αὐλοῦ.

β') Τῆλιον νωποῦ, διατερηθησαμένου ἐντὸς σίνοπνεύματος, ίπας χρησιμόσῃ ἐν τῷ μέλλοντι εἰς διδοκοκαλίου τῆς Βοτανικῆς διπλὰ μικροσκοπικῶν ἐπιδείξεων καὶ ἀπαήσεων τῶν φυτῶν.

γ') Βιβλίων, ὃν στερεῖται οὖς τὸ Μουσεῖον, πρὸς διευκόλυνσιν κυρίως εἰς τὰς ἐναργολίσεις, ἵππι τῶν Κρυπτογόμων τῆς Ἑλλαδος ἐφ' ὧν μέχρι τοῦδε οὐδεμία ἐγένετο ἔρευνα. Γνωστὸν δὲ διτὸς τὰῦτα κατέχουσι σήμερον τὴν πρωτίστην θέσην ἐν ταῖς ἐρεύναις τῶν βοτανικῶν.

δ') Κατκοκενή Μουσείου πληρεστέρου καρπῶν, δύλων, βιομηχανικῶν προϊόντων ἐκ φυτῶν κ.τ.λ. χρησίμου εἰς τὰς πρακτικὰς τῆς καινοτομίας σκοπούς, καὶ

ε') Συστάσεως μικρᾶς, μικροτάτης συλλογῆς κατὰ τὸ νεώτερον

αντημά τοῦ Eichler ὥπως καταφρίνεται δι' ἑνὸς βλέψητος οὐ μή
Συστηματικὴ καὶ Μορφολογία.

Διὰ πάντα δὲ ταῦτα νομίζω, ἀξιότερος Κύριος Πρύτανης, οὗτοι πρέπει
τὸ παρόν εἶναι ὀρκεῖτον τὸ ποσὸν τῶν 2,500 δραχμῶν, ὅπερ ἔχει δι' ἐλπίδος
ὅτι θέλει ἀναγράψει ἐν τῷ προσπολογισμῷ τῆς Σεβαστὴς Σύγκλητος η δείποτε σπουδαῖος, ἐπὶ παντὶς κλαδίν τῶν φυσικῶν ἐπι-
στημάν μαρτυρῶσα.

Ἐν Αθήναις 21 Ιουνίου 1884.

Εὐποιηθέστατος

Σ. ΜΙΛΙΑΡΑΚΗΣ

Ἐπικειμένης τοῦ φυτολογικοῦ Μουσείου
τοῦ 'Εθν. Πανεπιστημίου.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΧΗΜΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Κύριε Πρύτανε,

Ἐὰν ἔδικτοιόμην ἡθικῆς τινος ἀμοιβῆς η κανὸν ἀναγνωρίσσεις διὰ
τὴν ἐπὶ 21 ἑτη ἐν τῷ Ηλευθεροφύιῳ διδασκαλίν μου, αὐτῇ θὰ ἡτο
ἡ ἐκ μέρους τοῦ Ηλευθεροφύιου τῆς Κυβερνήσεως ἰδρυσις πλήρους
χημείου. Οὐ μόνον η διδασκαλία θὰ ἐγίνετο τοισυτορέπως πληρε-
στέρη, ἀλλὰ καὶ τὸ πρακτικὸν μέρος αὐτῆς, οὐδὲν ἡ χημεία δὲν
διδάσκεται, ἡθελεν ἀπορέρει ακροποίης.

Σήμερον δὲ οὐ μόνον οἱ ιατροὶ οὐδὲ λόγιοι ἔξαποιηται ἐπιτηδεῖως,
ἀλλὰ καὶ οἱ φαρμακοποιοὶ καὶ οἱ φυσικοὶ ἀτελᾶς μόνον ἐκπαιδεύονται.
Μόνον διὰ τῆς ίδρυσεως νέου, αὐτοτελοῦς, καὶ ἐπαρχικῆς Χη-
μείου εἶναι δυνατὸν νὴ ἐκτελέσται καὶ ἐπιστημονικοὶ ἔργοισις· ὅτι
δὲ ὑπῆρξε καὶ ἐν Ἑλλάδι τρόπος νὴ προχθῆ ἡ ἐπιστημονικὴ, ἔρευνη,
περὶ τούτου μαρτυρίσει τὰ νεώτερα περὶ χημείας θεωρητικὰ πυγρά-
ματα, ἀτινα μνημονεύσι καὶ ἀφομοιώσι τὰς μέγρι τοῦδε τοιχύ-
τας ἔργασίας μου.

Τυμές, Κύριε Πρύτανε, ὑπήρξατε η ἁγνοροκ τῆς σωτηρίας τῆς
παραγκωνιζομένης ἐν Ἑλλάδι χημείος, καὶ διὰ δὲν κατοιρθώσατε
νὰ πρέψητε κατὰ τὴν Πρυτανείαν σας, ὃς ἐπιστήσαντες δικαίως τὴν
προσεχήν σας ἐπὶ ἄλλων ἀναγκῶν ἐπέριαν πειραματικῶν ἴστρικῶν
ἐπιστημῶν, αὐτὸ πέποιθε ὅτι θέλετε κατορθώσει διὰ τῆς ἐπιρροῆς
Τυμῶν ὡς ἀντιπρύτανος, ἀροῦ μάλιστα ἐπισκεφθέντες κατὰ τὴν τε-
λευταῖαν εἰς Εὐρώπην περιήγησιν. Τυμῶν τὰ μεγάλα νῦν χημεῖα καὶ
τῶν μικροτέρων Πλανηταρίων, ἐνεψυχώσατε τὴν ἐφ' Τυμᾶς πεπο-
θησιν μου διὰ τῆς εὐγενοῦς Τυμῶν ὑποσχέσεως νὰ ἐπιμείνητε εἰς
τὴν ἐκτέλεσιν τῆς κατεπειγούσσης ταύτης ἀνάγκης. Μόνον η ἐλπίς
αὗτη μῆς δίδει τὸ Θεόρος νὰ εγκαρτερήσωμεν τὴν ὅλως ἀβίωτον
κατάστασιν ἐν τῷ σκηνεριφ παρεπήγματι τοῦ Χημείου.

Ηροειλέρθη τῇ ἐμῇ συστάσαι οὐ δικαιρίθησες ὡς βοηθός τοῦ ἐν Με-
νάχῳ καθηγητοῦ Bayer ἐν τοῖς περὶ Τιθειαῖς ἔρευναις διδάκτωρ κ.
Σπ. Οἰκονομίδης ὡς ἐπιμελητὴς τοῦ Χημείου καὶ ἐδίδαχε τοὺς πρα-
κτικῶς ἔξασκημένους ἐν αὐτῷ τὴν κατὰ ποιὸν ἀνάθλυσιν διὰ τε τῆς
προσογνωστικῆς μεθόδου καὶ δι' ὑγρῶν μέσων. Εἴρηται δ' ἔργον ἡθελεν
εἰσθαι, οἱ εἰς τὴν ἐμπορικὴν πορὴ ἡμῖν διαδεσμού τῶν τεχνητῶν χρω-
ματικῶν οὐσιῶν μεγάλου τινος γεωμετρικῶν καταστήματος καταγινό-
μενος Ικανώτερος οὗτος γένει, νὰ ἔδινατο νὰ διαθέσῃ πλειστέρας
ἄρρες εἰς τὴν ὀφελιμωτάτην ταύτην διδασκαλίαν.

Δίναμαι νὰ καυχήθω διὰ ἐγὼ πρῶτος ἐσύστησα, καὶ ὡς ὑφηγή-
τῆς ἔστι, τὸ πανεπιστημιακὸν χημεῖον καὶ τὰς ἐν αὐτῷ πρακτικὰς
τῶν φυτητῶν ἔξασκησεις. Επὶ τῆς ὑμετέρας μάλιστα πορώτης Πρυ-
τανείας παρεχόησα εἰς τὸ Ηλευθεροφύιον τὴν χῆσιν τῶν καὶ σή-
μαρου ἀκόμητο χρησιμοποιούσιν συσκευῶν ἀξίας τόπε περίπου 8,000 δρ.
Μετ' ικανοποίησες λοιπὸν ἀναρέσω Τυμῶν ὅτι βλέπει τὸν ἀριθμὸν
τῶν εἰς τὰς ἀσκήσεις προσερχομένων φυτητῶν αὐξανόμενον ὀσκρέ-
ραι καὶ διὰ μάλιστα ὁ ἀριθμὸς τῶν φυτητῶν τοῦ φυσικοῦ τμήμα-
τος τῆς φιλοσοφικῆς Σχολῆς διεκπένει τὴν ὑστημέραι μείζονα ἐπίδο-
σιν τῆς νεολαΐτιας εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας. Πέρι 10 ἑτῶν εἰχομεν
δὲ τοιούτων, κατὰ τὸ Ιατρικὸν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 43, κατὰ δὲ τὸ
προσεχὲς ἔτι μείζονα προβλέπει αὔξησιν. Ίδοι καὶ ἔπειτα ἐπιτηδεῖ-
καὶ λόγος πρὸς αὔξησιν τοῦ Χημείου καὶ διεύρυνσιν τῆς φυσικῆς δι-
δασκαλίας.

Ἐφοιτησαν εἰς μὲν τοῦ παρὸτε ἔργοι τοῖς διδαχήσιν μάθημα τῆς ἀναρργ-

νου καὶ τῆς ὁργανικῆς χρμείκης οὐχὶ ὅλιγότεροι τῶν 500 φοιτητῶν,
ἐκ τῶν δύοιων ἡσαν

Ιατροί	366
Φαρμακοποιοί	38
Φυσικοί	43
Μαθηματικοί	16
Φιλόλογοι	10
Νομικοί	2
Θεολόγοι	1
Άκροστοι τῆς χρμείκης μὴ φοιτηται	30
Tὸ δλον..	506

Πηκολούθησαν δὲ τὰς ἐν τῇ Χημείῳ ἀσκήσεις ἐν συνδιφῇ 56 φοιτηταί, ἐκ τῶν δύοιων ἡσαν

Φαρμακοποιοί	38
Φυσικοί	17
Ιατροί	1

ἀποτίσαντες εἰς τὰ ταμεῖαν τοῦ Πανεπιστημίου ἀσκήστροι δρ. 1400, ἀντὶ τῶν προϋπολογισθεισῶν 1000 δρ. Οὐχ ἡτον δῆμως ἔμεινεν η ὑπὲρ τῶν ἀσκήσεων τῶν φοιτητῶν πίστωσις ἐκ δρ. 1000 ἢ αὐτῆς. Ως εἶχεν ἀναγγραφῆ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ.

Ἐπειδὴ δὲ πρὸ τριῶν ἑπέντεν οὐδεμίαν εἶχον κάμει χρῆσιν τῶν ἐκ δρ. 2500 ὑπὲρ τοῦ πλουτισμοῦ τῶν συλλογῶν τοῦ Χημείου χρῆσιν, τὸ μὲν διότι φυχραίνεται καὶ ὁ θερμότερος ζῆλος ὃταν παραγνωρίζεται, ὁ δὲ ἐμὸς ὑπὲρ τοῦ καταχρισμοῦ τοῦ Χημείου συστηματικῶς πλέον εἶχε παραξηγήθη ὑπὸ τῶν ἀγνοούντων τὰς ἀνάγκες τῆς χημικῆς διδασκαλίας ὡς σπατάλη ἀδικαιολόγητος, τὸ δὲ διότι ἐλυπούμην νὰ ἐκθέσω καὶ ἀλλας νέκες συσκευάς εἰς βεβαίων ἐν τῷ καθήγρῳ καὶ ἀκαταλλήλῳ Χημείῳ καταστροφήν, καὶ ἐπειδὴ ἔκτοτε οἱ ἀσκούμενοι φοιτηται ἐποίουν χρῆσιν τῶν συσκευῶν, ὄργανων καὶ σκευασιῶν τῶν συλλογῶν τοῦ Χημείου, αἵτις ἥρξαντο καταναλεσκόμεναι. Εἰς συμπλήρωσιν λοιπὸν τῶν ἀντικειμένων τούτων καὶ ἀντικατάστασιν τῶν θεαυμάτων καὶ καταγαλισκομένων παραγγέλ-

θησαν νέα τοικύτα δι' Τύμων καὶ ἐδιπλανήθη πρὸς τοῦτο ἵτε τοκτικὴ πίστωσις ἐκ δρ. 2000 πρὸς πλουτισμὸν τῶν συλλογῶν καὶ ἔκτακτος ἐκ δρ. 1217.55, ἣτοι τὰ δλον πασάν ἐκ δρ. 3,217.55 δι' δργανα καὶ σκευασίας τῶν ἀσκήσεων.

Δυστυχῶς δῆμως ἐπῆλθεν ἡ Τμετέρα ἀποδημία ὃτε ἀφίγθησαν ὅ τε πρὸ 3 ἑτῶν εἰς τὸ καταστήματος F. Sartorius εἰς Göttingen σταλεῖς πρὸς ἐπιδιόρθωσιν ἀναλυτικὸς ζυγὸς καὶ τὸ πανίον Ruhackorff πρὸς ἀνάπτυξιν γαλβανικῶν ψευμάτων ἐξ ἐπαγγελίῃς, ὅπερ ἐπεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ καταστήματος E. Ducretet ἐν Παρισίοις καὶ ὃν ἡ διπλή ἀνέρχεται εἰς ὅρ. χρυσοὺς 592.40 ἦτοι δρχ. 617, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπόκειται εἰς τὴν Ηρακλείαν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1884—5 νὰ τακτοποιηθῇ τοὺς λαμπούς τούτους. Προσέτι δὲ ὑφειλομεν ἀπὸ 2 ἡδη ἐτῶν δραχμᾶς μὲν 170.70 τῷ βιβλιοπόλεῳ K. Wilberg, δρχυμᾶς δὲ 406 τῷ κ. Beck, ἦτοι ἐν συνδιφῇ δρ. 585.70 διὰ συνεχείας χημικῶν συγγραμμάτων καὶ περιοδικῶν, δι' ὃν τῇ ἐγκρίσει Τύμων καὶ τὰς φιλοσοφικὰς Σχολῆς ἐπλουτίσαμεν τὴν μικρὰν δῆμων βιβλιοθήκην, ἣτις ἡδη ὑφίσμει 210 τέμους εἰδικῶν συγγραμμάτων. Τέλος δέ, κατέχτισθέντος τοῦ Κτηματολογίου τοῦ Χημείου, ἀπεδειχθη ὅτι τοῦτο κατέχει συλλογὰς συσκευῶν, ὄργανων καὶ σκευασιῶν ἀξίας ἐν δλφ δρ. 48,500 δραχμῶν.

Ο μισθὸς τοῦ φιλοτέρου καὶ ἐπιμελοῦς βοηθοῦ τοῦ μαθήματος τῆς γενικῆς χημείας κ. Γ. Μητσάκη πολλήθη τῇ δημότερῃ συγκαταθέσει εἰς δρ. 100.

Αἱ κατὰ τὸ παρελθόν ἀκαδημαϊκῶν ἔτος γενόμεναι ἐπιστημονικαὶ ἐν τῷ Χημείῳ ἐργασίαι, περὶ ὃν ἐποίησε διὰ ζώσης ἀνακοινώσεις εἰς τὰ τὸν ἡμέτερον φιλολογικὸν σύλλογον Ηαργασσόν καὶ εἰς τὸ 56ον συνέδριον τῶν γερουσιῶν Ιατρῶν, καὶ φυσιοδιφῶν ἐν Freiburg τῆς Βαδης, ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὰ περιοδικά τοῦ Παργασσοῦ καὶ εἰς τὰς ἡδη ἐκδιθέντα τόμους τῶν Ηρακτικῶν τοῦ Συνεδρίου ἐκείνου.

Εἰς Τύμας καὶ τὴν πατρικὴν Τύμων ὑπὲρ τῆς ἐν Ελλαδὶ χημείας μέριμναν ἀπόκειται αἱ ἐργασίαι αὗται νὰ μὴ ἦναι αἱ τελευταῖαι.

Εὐπειθέστατος δὲ καθηγητὴς τῆς γενικῆς Χημείας
Α. Κ. ΧΡΙΣΤΟΜΑΝΟΣ.

**ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΗΡΥΤΑΝΕΙΑΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.**

Τὸ φαρμακευτικὸν φροντιστήριον δὲν ἔχει μυστιχός, ὅπως ἀπειπε νὰ είχε. Ἡ βελτίωσις τοῦ ἐξαρτήματος τούτου τοῦ Πανεπιστημίου, δῆπος καὶ ἔχοντος τὰ πράγματα, δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἐκ τοῦ διευθυντοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πανεπιστημιακῶν ἀρχῶν. Ἐγέρην διὰ τοῦτο δὲ τὸ Πρυτανεῖο τοῦ δρτὶ λήξαντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους ἐννοοῦσα καλώς τὰ πράγματα καὶ τὰς ἀνάγκας τοιούτων πρακτικῶν ἴδρυμάτων, δὲν ἀνέβαλεν ad Calendas Graecas τὰς βελτιώσεις τῶν κακῶν ἐχόντων, ἀλλὰ μετὰ μεγάλης προσυμφίας ἐξετέλεσε πάγιο, τὸ ἐζήτησε παῖς αὐτῆς. Οὕτως ἐπειδὴ ὁ ἡριθμὸς τῶν φοιτητῶν τῆς φαρμακευτικῆς ἦτο 35, δὲ δὲ ἡριθμὸς τῶν πρᾶς ἐργασίαν θέσεων 25 ἡ πρυτανεῖς προθύμως καὶ ταχέως ἔδωκε τὴν ἀδειαν νὰ προστεθοῦσι 12 ἀκόμη τοικῦνται, ἵξεν διὸ τοὺς μεγάλους τρόπούς, 1 διὰ τὸν ἐπιμελητὴν. Κατεπενεζόμενοι δὲ δύο μεγάλους τρόπούς, ἐκ τῶν ἐν τοῖς χημείοις κοινῶν, κιβωτοειδές μήκους 2,40 καὶ πλάτους 1,20 μὲν ἑρμάρια, συρτάρια καὶ φιαλοθήλαι διὰ τέσσαρας θέσεις ἐκάστη, καὶ τέσσαρες ὥμοιαι τρόποί τοικῦνται μικροὶ μήκους 1,60 καὶ πλάτους 0,65 διὰ μίαν θέσιν. Εκεῖστη τῶν γένων θέσεων εἶναι ἐντέχνως κατεπενεζόμενη μεγαλειότερα δὲ καὶ κατελληλοτέρα πρᾶς ἐργασίαν ή αἱ πλασιαί.

Ως καύσιμος ὅλη πρᾶς θέρμανσιν τῶν ὑγρῶν ἐν τῷ φαρμακευτικῷ φροντιστηρίῳ δι' ἀποστάξεως καὶ λ. χρησιμεύει τὸ πρᾶς ψωτισμὸν ἀέριον. Ἄλλο ὁ γνώμων ὅτις ὑπῆρχεν ἐν τῷ φαρμακευτικῷ φροντιστηρίῳ ἦτο λίσαν μικρὸς καὶ οἱ διεργαγοὶ μολύβδινοι σωλήνες λεπτοὶ λίσιν. Τούτου ἔνεκκα ἡ ὄλεξ τῶν λύχνων ἐν ἐκάστῃ θέσει ἦτο τόσοι μικρὸι ὥστε πᾶσα ἐργασία καθίστατο δι' αἰτήσεως ἀδένατος πολλάκις. Ἡ πρυτανεῖα παρακληθεῖσα ἔδωκεν εὐθὺς τὴν ἀδειαν ν' ἔντικατασταθῇ διὰ παλκίος γνώμων εἴκοσιν ἵσις ἡλιογένη, δι' ἀλλού μεγαλειότερου 100 φλαγῶν, ἀντικατασταθῆσαι δὲ καὶ πολλοὶ τῶν τοῦ ἀστιόφωτος σωλήνων δι' ὅλων εὑρυτέρων, οὗτοι δὲ ὑπάρχει σήμερον ἐν τῷ χημείῳ ἀέριον ἔφθονον καὶ ἐργασίαι τῶν φοιτητῶν δὲν παρκιωλύνονται δι' Ἑλλειψιν ἀερίου.

Κατὰ τὰς ὡρχαῖς τῶν παρελθόντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, δὲ διαρρέθην καθηγητὴς τῆς φαρμακευτικῆς χημείας, τὸ φαρμακευτικὸν χημεῖον ἐπερεῖτο σκευῶν, συσκευῶν καὶ ἐργαλείων· καὶ περ δὲ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Πανεπιστημίου εἶχε φηρισθῆ πρὸ μηνῶν, ἡ Πρυτανεῖα κατέχοοσα δὲ ἐν γυμνῷ φροντιστηρίῳ οὐδεμίας ἐργασίας δύναται· νὰ γενῇ ἔδωκε ταχέως τὴν αἰτίατον πίστωσιν ἐκ δραχμῶν 7,654. Διὰ τῆς μικρᾶς ταύτης πιστώσεως δὲν ἔδύναται βεβαίως νὰ καταχτισθῇ χημεῖον πρὸς ἐργασίαν 30—40 φοιτητῶν, ἡγοράσθησαν ὅμως πολλὰ τῶν τῆς πρώτης ἀνάγκης σκευῶν, ὄργανων καὶ ὀλικῶν. Πηγαδίσθησαν δὲ ταῦτα ἐκ πολλῶν καταστημάτων γερμανικῶν, γαλλικῶν καὶ ἔλληνικῶν καὶ κατεγράφησαν πάντα ἐν τῷ Βεβλίῳ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ φαρμακευτικοῦ φροντιστηρίου. Οἱ λίσμοι τῶν κατασκευαστῶν δὲ ἐμπόρων περὶ ών ἡγοράσθησαν κατετέθησαν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Πανεπιστημίου.

Δι' ὅλας τὰς ἄνω σκυτειουμένας βελτιώσεις τὰς γενομένας ἐν τῷ φαρμακευτικῷ φροντιστηρίῳ καὶ ὅλας τινὰς μικροτέρας δὲ θεωρεῖτεν νὰ ομριεῖσθαι ἐνταῦθα, θεωρῶ καθήκον μου ν' ἀπονείμω τῷ Πρυτανεῖο τοῦ δρτὶ λήξαντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους τὰς εὐχαριστίας μου. Τὸ μόνον δι' ὅπερ λυπαροῦται εἶναι δὲ τὸ δυνατὸν κατὰ τὰς θερινὰς διακοπὰς ἐνεκκα τῆς μεταβάσεως τοῦ Πρυτανεῖος εἰς τὸ ἐν Κοπεγχάγῃ συνέδειον τῶν ὑγειεινολόγων νὰ ζητήσω καὶ τὴν διόρθωσιν πολλῶν ὅλων πραγμάτων.

Ἐκ τῶν 35 φοιτητῶν τῆς φαρμακευτικῆς εἰσγάσθησαν κατὰ τὸ παρελθόν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐν τῷ φαρμακευτικῷ φροντιστηρίῳ 28. Ἐπιτραπέτω μοι δὲ νὰ παρατηρήσω ἐνταῦθα τὰ ἐζῆς.

Οἱ φοιτηταὶ τῆς φαρμακευτικῆς ὑποχρεοῦνται νὰ ἐργάζωνται διγι μόνον ἐν τῷ χημείῳ τῆς φαρμακευτικῆς χημείας, τῷ φαρμακευτικῷ δηλ. φροντιστηρίῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ χημείῳ τῆς παιδικατικῆς χημείας καὶ ἐν τῷ τοξικολογικῷ ἐργαστηρίῳ. Λαπτέλεσμα τούτου εἶναι δι' οἱ φοιτηταὶ τῆς φαρμακευτικῆς οἵτε ἐν τῷ φαρμακευτικῷ φροντιστηρίῳ ἔχονται καιρὸν νὰ μορφοθέσιν μπως πρέπει, οἵτε ἐν τῷ χημείῳ νὰ μάθωσιν δ.τι πρέπει, οἵτε ἐν τῷ τοξικολογικῷ ἐργαστηρίῳ ν' ἀποκτήσωσιν ἔμπειρίαν περὶ τὴν ἀνίγνεσιν τῶν δηλητηρίων. Νομίζω διὰ τούτο ἀπεραίτητον ὅπως οἱ μάθηται τῆς φαρμακευτικῆς πάσσων τὴν πρακτικὴν ἐν τῷ χημείῳ ψύρφωσιν αὐτῶν τελῶσιν δι' τῷ φαρμακευτικῷ φροντιστηρίῳ καὶ ἐν μόνῳ τούτῳ. Ἀνάγκη δη-

λαδή οι μαθηταί τῆς φαρμακευτικής νὰ ἀσκῶνται ἐν τῷ φαρμακευτικῷ χημείῳ καὶ εἰς τὴν ἀναλυτικὴν χημείαν καὶ εἰς τὴν φαρμακευτικὴν καὶ εἰς τὴν ἀνίχνευσιν τῶν δηλητηρίων καὶ εἰς τὴν δοκιμασίαν τῶν σιτίων καὶ ποτῶν σχετικῶς πρὸς τὰς ἀνάγκας αὐτῶν. "Οπως δὲ πράγματι ἔργαζονται οἱ φοιτηταί ἐν τῷ φαρμακευτικῷ φροντιστηρίῳ θεωρῶ καλὸν νὰ ἔρισθῃ ὅτι οἱ φοιτηταί θὰ χάνωσιν ἐν ὄλοκληρον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐὰν μὴ προσέλθωσιν ἐγκαίρως εἰς τὰς πρακτικὰς ἔργωνταις καὶ ἐὰν ἀπουσιαζούσαι συγχρήξῃς αὐτῶν.

"Επιμελητὴς τοῦ φαρμακευτικοῦ φροντιστηρίου διωρίσθη κατὰ τὸ παρελθόν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος δ. κ. Τ. Κουνγκνὸς διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας ἐπὶ χημείᾳ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βόννης, βοηθὸς δὲ τοῦ μαθήματος τῆς φαρμακευτικῆς δ. κ. Δημησιάνης Πρινάρης.

Τυποσημειώματα εἰσεβάστωσε

Γ. Α. ΚΡΙΚΟΣ

Διευθυντὴς τοῦ φαρμακευτικοῦ φροντιστηρίου

© 2006-2010 ΕΚΠΑ

ΤΗ ΣΕΒΑΣΤΗ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ

— — —

ΤΑ ΕΝ ΤΩ ΑΝΑΤΟΜΕΙΩ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ ΕΤΟΣ 1883-84 ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ

Α') Μερὸς Β: Διδακτικά

Κατὰ τὸ παρελθόν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1883-84 ἡ διδασκαλία τῆς περιγραφικῆς ἀνατομικῆς ἐγένετο ως ἔξης :

α') **Θεωρητικῶς** ἐν τῷ ἀνατομικῷ ἀκριθεστρῷ, ἐνθα οἱ φοιτηταί ἐδιδάσκοντο ἔκστον μάθημα σὺ μόνον ἐπὶ τε τοῦ σκελετοῦ καὶ τοῦ ἀνθρωπέλον ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πτωμάτω, ἐφ' ὃν ἐκάποτε τὰ διδασκόμενα μάρια παρεσκευάζοντο. Οὕτω λοιπὸν πᾶλην τῆς Ὀστεολογίας, ἥτις ἐδιδάχθη, ἐπὶ τε ὄστων ἀποκεχωρισμένων καὶ τοῦ σκελετοῦ ὅλου, ἡ Συνδεσμολογία, ἡ Μυολογία, ἡ Νευρολογία, ἡ Σπλαγχ-

νογία, καὶ τὰ Αισθητήρια ἐδιδάχθησαν πάντα, τὰ πρῶτον τανόν, ἐπὶ φυσικῶν παραπευκασμάτων προσεργάτων ἥτοι ἐν τῷ ἀνατομικῷ κατὰ τὸ περὶ οὐ ὁ λόγος ὅτος παραπευκασθέντων, ἢ δὲ Ἀγγειολογία ἐπὶ πτωμάτων, ἐφ' ὃν τὸ πρῶτον ἐπίσης ἥδη ἐγένοντο γραμματικαὶ τῶν ἀγγείων ἐρέσεις, δπως σὺ μόνον ταῦτα γίνωνται ὅπατὰ κατὰ τὴν ἐν τῷ ἀνατομικῷ ἀμφιθεάτρῳ διδασκαλίαν καὶ ὑπὲρ αὐτῶν τῶν πόρρω παθητικῶν φοιτητῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ σχέσεις αὐτῶν πρὸς τὰ παρακτίμενα μάρια, αἱ τοποθετημένα ἀναγκαῖα εἰς πρακτικὰς κατὰ τὴν ἀσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος γραφίας. Καθιστῶνται ἀντιληφταί. Ἡ θεωρητικὴ δὲ αὐτὴ διδασκαλία ἐγένετο καθ' ἔκστην τῆς Ημέρης ὅπο τῆς 10-11 ὥρας π. μ.

β') **Πρακτικῶς**, ἐνθεν μὲν ἐν τῷ ἀρατομικῷ φροντιστηρίῳ, τῷ πρῶτον καὶ τούτῳ νῦν συστάντι χάριν τῶν ουιτητῶν, ἐν ᾧ ἐγένετο πρακτικὴ διδασκαλία Ἀρατομικῷ ὅμα καὶ ἐπανδίληψις τῶν δεδιδαχμένων ἐπὶ φυσικῶν παραπευκασμάτων, ἐνθεν δὲ ἐν τῇ τῶν Ἀγκυτομικῶν κίθαρῃ, ἐνθα οἱ φοιτηταί μεταβοῦσσι ἐπὶ πτωμάτων καθ' ἔκαστην ἀπὸ τῆς 2-5 ὥρας π. μ., διδασκόμενοι σύναψε υπὲρ οὐ μόνον καθ' ἔκστην ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὰς τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς νεονιατρένας ἀστέκες ἐπὶ τῶν ὑπὲρ αὐτῶν παραπευκαζομένων μαρίων, ἀεὶ παρισταμένου μετὰ μεσημβρίουν ἐν ταῖς ἀσκήσεσι καὶ τὰς ἀπορίας αὐτῶν ἐπιλύοντος. Ἀληθῶς δισγερέστατον μὲν χρῆμα ἀποβάλλεις ἡ τοῦ ἀνατομικοῦ φροντιστηρίου σύστασις, ἢ δὲ τῶν πρακτικῶν ἀσκήσεων τῶν φοιτητῶν ἐπιβλεψίς πολλὰς καὶ διηνακεῖς καὶ ὀλικᾶς ἐπιζημίας τὰς φροντίδας ἀπαιτεῖ· ἀλλ' ἀσμανος ἀμφο ἀνέλαβον, πεποιθώς δι' δὲ αὐτῶν καὶ ἡ πρακτικὴ διδασκαλία, ητοι μέχρι τοῦ νῦν οὐδέποτε ἐγένετο, 0' ἀποθῇ λίγην ἀνύσιμην τοις φοιτηταῖς μέχρι τῆς συστάσεως τῆς προσηκούσης πρακτικῆς σχολῆς, καὶ οἱ περὶ τὰς ἀνατομὰς ἀσκήσεις τῶν φοιτητῶν θὰ είναι οὐχί ἀνάδειπνοι λόγοι.

Πρὸς δὲ τῇ αὐτῷ γενεράλη γεωργική τε καὶ πρακτικὴ διδασκαλία τῆς ἀνατομικῆς συνέστησαν καὶ μελετητήριον, ἐνθα οἱ φοιτηταί ἐμελέτων ἐπὶ παραπευκασμάτων ἀπὸ τῆς 9 π.μ. μέχρι τῆς 12 ὥρας.

Καὶ τῆς μὲν θεωρητικῆς διδασκαλίας ἐγένοντα μαθήματα 159, τῆς δὲ πρακτικῆς μαθήματα 234. Ἡτοι ἐδίδαξεν ὅλη κατὰ τὸ παρελθόν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ὥρας 393.

Ἄλλα, καίτοι μετὰ τοῦ παραπευκαστοῦ κ. Ἀγτωνίου Καλλιβενοῦ

εἰργαζόμενοι πρὸς γεσημερίας καὶ μετ' αὐτήν, ἐπὶ 5 περίπου ὥρας; καθ' ἑκάστην, οὐδὲν ἡττον μετὰ μόχθου καὶ δυσχερείας ἕδυνάμεθα νὰ ἐπωρηθμεν εἰς τὰς πολλὰς καὶ παντούς τοῦ ἀνατομεῖου ἀναγκαῖς· διότι σὺν τοῖς δὲλλοις, εἰ καὶ ὁ περισπενικτὴς μετὰ πολλοῦ ζῆλου εἰργάζετο, μόλις ἕδυνατο νὰ παρασκευάζῃ τὰ πρὸς διδασκαλίαν καὶ ἐπιβλέπῃ ἑκάστοτε ἐν τῷ μέλετητῳ· τούτου δ' ἔνεκα κάγῳ αὐτάς οὐ μόνον ἐδίδυσκον καὶ ἐπέβλεπον ἐπὶ ὥρας ὅλας καθ' ἑκάστην ἐπὶ τῷ πρακτικῶν ἀσκήσεων τῷ φοιτητῶν, ὅπερ, φας γνωστόν, οὐδαμοῦ συμβαίνει. Καὶ δῆλον· ὁ ακθηγγητής τὰς ἐπιστήμης αὐτῆς χάριν ὄφελαι νὰ διετρίψῃ περὶ μόνη τὰ τῷ ακθηγγητῇ πρεσβύτεροντα καὶ μὴ περιπίπτῃ εἰς ἔργα ἀλλότριαν αὐτοῦ ἀποσχεινεῖται μόνος ἀπὸ τοῦ καρίου αὐτοῦ σκοποῦ. "Inz λοιπὸν ἀριθμὸν πρὸς πελείαν καὶ πλήρη διδασκαλίαν τῆς Ἀνατομικῆς, καὶ αὐτὸς ὃν γένος Κοσμήτωρ τῆς Ἰατρικῆς σχολῆς κ. Λ. Παναγιαντᾶς γνοὺς ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰ τοῦ Ἀνατομεῖου καὶ τὰς ἐπιστημονικὰς προσδου τῷ φοιτητῶν κηδύμενος προέτεινε τῇ Ἰατρικῇ σχολῇ μπώς διορισθῶν ἐν τῷ Ἀνατομεῖῳ καὶ δύο βοηθούς, ἐπὶ ὧ ἀπονέμω αὐτῷ πλείστες τὰς χάριτας· αὐτῷ δὲ δύσθύρως ἀπεδέξατο τὴν πρότοιν αὐτοῦ, ἣν οὐδαμῶς ἔμπισταλλω διτὶ ή Σ. Προταγεῖ φέρει ταῦχιστα θὲ ἐκτελέσῃ.

B' Περὶ πτωμάτων

Πτωμάτι πρὸς διδασκαλίαν τε καὶ ἀσκήσεις τῶν φοιτητῶν ἔρροντεσσαμεν νὰ χερηγῶνται ἡμῖν, οὐ μόνον ἐκ τοῦ Ἀθήνασιν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ Παιραιῶν γεσημερίας, ἐπὶ δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐνταῦθα βρεφοκομεῖου, ὃν οἱ κ.κ. Διευθυνταὶ εὑμενέστετο παρέσχον ἡμῖν αὐτά, ἐπ' ὧ καὶ ἀπονέμομεν αὐτοῖς τὰς εὐχαριστίας. Οὗτοι δὲ ἀπὸ τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου 1883 μέχρι τοῦ Ἀπριλίου 1884 ἐσχούμεν πτώματα 72, ἀν τὰ μὲν ἐχρησίμουσσαν πρὸς διδασκαλίαν τὰ δὲ πρὸς ἀποκήσεις τῶν φοιτητῶν. Πρὸς δὲ τούτοις ἀπὸ Ἀπριλίου μέχρις Αὐγούστου 1884 παρείχοντα 43 ἐπὶ πτώματος τῷ Ἀνατομεῖῳ ἐκ τοῦ ἐνταῦθα δημοτικοῦ γεσημερίας, ὅτινα, ὅτε χώρου πρὸς τοποθέτησιν καὶ συντήρησιν αὐτῶν στερούμενοι, δὲν παρελαθούμεν. Σημειώτεο δὲ καὶ ὅτι κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1884 οὐδὲ οὐδεμίας ἐπιδημίας ἐνέσχει φέντεντον ἐνταῦθα οὐδὲ ἐν τῷ γεσημερίῳ ἔκειτο, οὔσος ἐκ τῶν

συνήθως τὰ γεσημερία προσῆκλλουσσαν, ὃν ἀκροτέρων ἔνεκεν πολλὰ τῶν γεσημερίων ἐπιπλεκόμενη καθίστανται θανατηφόρα, καὶ ξένοντα εῦτε τὴν θυημότητα τῶν ἐν αὐτῷ γεσημερένων· καθ' ὅλον δὲ εἴπειν τὸ θέρος τοῦ 1884 ἦν ἐκ τῶν σπανίων, οἷς δὲ ἐν αὐτῷ θάνατοι ήσαν ὄλιγοι.

Ἐὰν λοιπὸν πρὸς τοὺς εἰρημένας 72 πτώμασιν, ἀτίνα παρελθούμεν, συναριθμήσωμεν καὶ τὰ 43 τοῦ θέρους, ἔχομεν ἐν ὅλῳ πτώματα 115, τὸ καὶ ἀνέλπιστον, ὃν δὲ ἀριθμός, ἀν νέον Ἀνατομεῖον σικεδομηθῆ, εἶναι λίγη ίκανή πρὸς τὰ πλήρη, καὶ τελείων διδασκαλίαν τῆς Ἀνατομικῆς καὶ πρὸς τὰς ἀσκήσεις τῶν φοιτητῶν. Ο ἀριθμὸς δὲ οὗτος παραβαλλόμενος πρὸς τὸν κατὰ τὰ πρότερα ἐπη, ὅντας ἐλάχιστον, ἥτοι κατὰ μέσον ὅρου 12 κατ' ἓτος, ἀριθμός ἀποδεικνύει δὲ τὸν ἐπιβεβαίως Ἀνατομεῖῳ, εἰ μὴ τὶς ἀλλοι, πτώμαστα τούλαχιστον ἔδυναντο νὰ ἐπέρχωσιν.

Τὸν παρακείμενον δὲ ἀριθμὸν εἰκότως πάνυ δυνάμεθα νὰ λαβῶμεν ὡς μέσον ὅρου τῶν τοῦ θέρους Ἀνατομεῖου πτωμάτων ὡς ἐκ τῶν ἐν τοῖς πρόσθιεν εἰρημένων αἰτίων, δι' ὃν οἱ θάνατοι ήσαν ἔλιγότεροι τῶν κατὰ τὰ παρελθόντα ἐπη.

I' Περὶ Ἀνατομεῖου

Τὸ Ἀνατομεῖον ἀποτελεῖται ἐκ μικρῆς μόνης εμικρᾶς κίθινης χωρητικότητος· ἢν μόνον ἀνατομικῶν τραπεζῶν. "Οτι δὲ τειοῦτον, μόλις καθ' ὑπόστασιν ὅν, οὐδαμῶς συμβάλλεται εἰς τὰς τῶν φοιτητῶν πρακτικὰς ἀσκήσεις, παντὶ που δῆλον. Κληρούμενοι κατὰ σειρὰν οἱ ἐπὶ πτωμάτων ἀσκούμενοι φοιτηταί καὶ ἐργάζομενοι ἐπὶ μόνων τῶν εἰρημένων δύο τραπεζῶν, ἡναγκάζοντο ὡς τὰ πολλὰ νὰ ἐγκατατίμπαντο τὴν ἑσυτῶν ἐργασίαν, ὑπογεωργίαν τοῖς μετ' αὐτοῖς κληρωθεῖσιν, ἐπως καὶ οὗτοι ἐγκατεῖθον ἐπὶ τῶν δύο ἐκείνων τραπεζῶν, ζῆλου πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἐμφορούμενοι πολλάκις δὲ ἡ ὑποχώρησις ἐγένετο συναινεῦντος ἔμαιν, ὅπως ἀπεισοῦνθῇ ἥττας. Πλὴν δὲ τούτου τὰ πτώματα ἔνεκκ ἐλλείψεως χώρου ἐτίθεντο ἐπαληγηλαῖς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κατὰ στιβάδας, τὰς το ἐπιστήμης οὕτω μὴ θεραπευομένης πρισηκάντως καὶ τοῦ πρὸς τοὺς γεκρούς ἐσειλημένου καθήκοντος οἰκτισταί καὶ ἀσέμνως παροξυμένου.

"Εκ τούτων δὲ πάντων, τοῦ ἀριθμοῦ δὲ μάλιστα τῶν φοιτητῶν

επημέρος αύξανομένου καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Πλανεπιστήμου ὃντος Εδρύματος, ἐν φόρμπασα ἢ Ἑλληνικὴ φυλὴ παιδεύεται, συμφωνέστατον καθίσταται, ὅτι ἀράγκη ἐπελγούσα αἰκοδομῆς τοῦ Ἀνατομείου, ἐν φόρμῃ τοῦ ἄλλοις ἢ τῶν Ἀνατομῶν αἴθουσα χρείχνεται χωριτικότητος; 20 τούλαχιστον ἐν τῷ παρόντι τριπλάσιον ἀνατομικῶν, αἵτινες πάντοτε θάλασσαι πλήρεις. Οὕτω δὲ ἡ τῶν φριστηῶν ἔργασία θ' ἀποβαίνει, ὡς πολυχρόνιος καὶ τελεσφόρος. Ἀπὸ τούδε δ' ἔχορχά τὰς εὐχαριστίας μου τῇ Σ. Πρυτανείᾳ, ηπειρές ἐνετείλατο ὅπως μηχανικὸς σχεδιογραφήσῃ νέον Ἀνατομεῖον, οὐ τὸ σχεδιογράφημα καὶ ἐγένετο ἑφθύμιλον τῶν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ τέως Πρυτάνεως κ. Μ. Βενιζέλου ἀνεγειρομένων ἐργαστηρίων.

Οὔδεις δὲ ὁ ἀντιδόξων ὅτι πρὸς διδασκαλίαν θεωρητικὴν τε καὶ πρακτικὴν καὶ πρὸς ἀσκήσεις τῶν φριστηῶν ἀνάγκη νὰ τηρῶνται τὰ πτώματα ἐπὶ πολὺν χρόνον. Πρὸς τοῦτο δὲ τῷ ὥρι οὐκ ἀνευ, μάλιστα ἐν Ἑλλάδι κλῖμα θερμὸν ἔχοντα, νὰ γίνονται καὶ καλούμενοι ἀντισημπτικαὶ ἐρέσεις, δι' ὧν κωλυούσων τέλεον τὴν σῆψιν ἡ ταρίχευσις τῶν πτωμάτων γίνεται προσηκόντως. Διὸ ταύτης δὲ τῆς μεθόδου, τῷ ἀκαδημαϊκῷ τούτῳ ἔτει τὸ πρῶτον εἰσαγγείστη; εἰς τὸ Ἀνατομεῖον τὸ θημέτερον, οὐ μόνον οὐδεμίς ὑδαποτος; ὁσμὴ ἀποπέμπεται ἐξ αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ παρασκευάσματα ὅποι ἔνδεις ἦδη ἔτους συντηρεῦνται ἀσηπτικά καὶ δοσμικά, διεπιρωμένου καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀνατομείου τὰ μάλιστα καθαρίου ὑπὸ τοῦ φιλοπόνου ὅπνιζοντος Ἡλίκη Μιχρούλέα.

Δ' Πλερὲς ἀνατομικοῦ Μουσείου

Κατ' ἐπίσημον παρόν τε τῇ Σ. Πρυτανείᾳ ἀποκείμενον πρωτόχολον ἐν τῷ ἀνατομικῷ Μουσείῳ ὑπάρχουσι ταῦτα:

α') Παρασκευάσματα διπολιώδη ἐκ Γερμανίας, κτινκ ψθαρέντα ὑπὸ τοῦ χρόνου εἶναι ταῦτα πάρτως διχρηστά πρὸς διδασκαλίαν.

β') Παρασκευάσματα τεγνητὰ ἀγορασθέντα ἐν Κεραλληνίᾳ, ἐξ ὧν πάντα ὀλίγης παρελήφθησαν, ὅτε τῶν λιοντῶν ὅλως ἀχρήστων ὄντων δι' ὃ καὶ ἐν ὑπογείῳ τοῦ Πλανεπιστήμου ταῦτα κατεπέθησαν.

γ') Παρασκευάσματα φυσικὰ ἀγορασθέντα ἐκ Παρισίων ὑπὸ τοῦ πρώην καθηγητοῦ κ. Δαμιανοῦ Γεωργίου ἀντὶ 1500 ὀρῶν χρηστῶν, κτινκ παρέλαθον ἑφθαρτένα καὶ μέλαινα τὴν χροιάν.

δ') Ἀνδρείκελον, ὃπερ ὡς κατεσκευασμένον τῷ ἔτει 1842 ὑπὸ τοῦ Αυγούχου φανερὸν ὅτι οὐδὲ δὲν ὑπάρχει χρήσιμον πρὸς διδασκαλίαν.

ε') Σκελετοὶ 2· χρονία 12· λεπίδαι 4· παρασκευάσματα ἡμίσσεως χρανίου μέχρι κλειδὸς μετ' ἀρτηριῶν καὶ φλεβῶν παρεγκεχυμένων παρασκευάσματα λεπίδων μέχρι τοῦ μέσου τοῦ μηροῦ μετ' ἀρτηριῶν παρεγκεχυμένων καὶ νεύρων. Παρασκευάσματα τῶν τεγνητῶν ἐλύτρων τῆς ἀκρας χειρός καὶ τοῦ ἀκρου ποδὸς ἀνὴ 2· παρασκευάσματα νωτιαίου μυελοῦ καὶ παρασκευάσματα μήτρας, τὰ καὶ μέρα χρήσιμα πρὸς διδασκαλίαν καὶ δέιτα λόγου.

Κατὰ τὰ εἰργμένα, ἡ σύλλογὴ τοῦ ἀνατομικοῦ Μουσείου ἀποτελεῖται κυρίως ἐκ μόρων τῶν ἐκ τῷ Ε' ἐδαφίῳ σεσημειωμένων παρασκευασμάτων!

Οὔδεις τῶν ἐπιδίνοντων ἀγνοεῖ ὅτι ὅπως ἀποβῇ τελεσφόρος ἡ διδασκαλία τῆς Ἀνατομικῆς, ἀνάγκη ὑπάρχει ἀπελγούσα, ὅπως ὡς οἶόν τε τάχιστα συσταθῇ ἀπ' ἀρχῆς αὐτοῖς εἰπεῖν ἀνατομικὸν Μουσεῖον. Τῶν ἀνατομικῶν μουσείων ἡ σύστασις τριττὸν προτιθεται σκεπόν· πρῶτην μὲν τὴν φιλοσοφικὴν τῆς ἀνατομικῆς, ηπειρές, ὅπως γίνονται τὴληροις καὶ τελείω ἀπὸ τῆς ἐδρᾶς. ἀνάγκη, οὐ μόνον φυσικῶν ἀλλὰ καὶ τεχνητῶν παρασκευασμάτων, ὡς προσφορώτατα εἰναὶ τοῦτο μὲν τὸ τοῦ ἐν Ηρακλείᾳ κατεστήματος τῆς χάρκης Αυγούχου διέτε τὸ μέγεθος καὶ τὴν στερεότηταν αὐτῶν, τοῦτο δὲ τὰ κηρόπλακατα τοῦ αἰτεῖθαι κατεστήματος τοῦ Tramond διέτε τὴν ἐντελὴ τῆς φύσεως ἀπομίμησιν· εἰτα δὲ καὶ ἐν κύτοις τοῖς μουσείοις ίδιαν μελέτην καὶ σπουδὴν οὐ μόνον τῶν φυσητῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ιατρῶν αὐτῶν καὶ τῶν δραστῶν καθόλου τῆς ἐπιστήμης· καὶ τελευταῖον τὴν διήλογον τῆς διαμόρφωσις ἐν ἐκάστῳ ἔθνει γενομένης προσόδου διὰ τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων φυσικῶν παρασκευασμάτων τῶν κασμούντων ἀληθῆς· τὰ ἀνατομικὰ μουσεῖα τῆς Εύρωπης. Πρὸς πορισμὸν δὲ πάντων τούτων χρέος εἰναι 100 περίπου χιλιάδων δραχμῶν κατὰ τὰ γενικάτα τιμολόγια. Διπλανῶν δὲ τὸ Πλανεπιστήμον κατ' ἔτος 5000 δραχμῶν, μόλις μετὸς ἔτη 20 οὐδὲ δυνηθῆ νὰ καταρτίσῃ μουσεῖον οὐχὶ πλεύσιον καὶ πολυτελές ἀλλὰ κατὰ τὸ μεζλλον ἡ ἡτον ἐπαρκοῦν. Ἀλλὰ καίπερ καταδηλῶν ἐξ κύτων τῶν πραγμάτων γενομένου ἔτι ἀντὶ 5000 χιλ. μόνων δραχμῶν, τῶν ἀναγκαιοτέτων, ἡδύναντο γὰρ τεθῆσαι τὰ πρῶτα μεριδια τοῦ ἀνατομικοῦ μουσείου,

ούδ' ούδειδες διε μή ωραίων ἐκρίθη δέξιων νά δοκιμηθῇ, ἐν τῷ δέσμῳ γλυπτότητος ἔκτόπως ἐπιδιωκομένης ἐπὶ βλαχῆ τῆς τοῦ πειδευομένων προκατῆς καὶ ἐπιδέσμως καὶ τῆς τιμῆς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ἀνατολῆς. Προσδοκῶντες βελτίωνα ἐν τῷ ἀφεζῆς χρόνῳ ἀρκούμενης τοῖς εἰρημένοις ἐν τῷ περόντι.

'Ἄλλ' οὐχ ἡτον ἐκ τῶν φυσικῶν παρασκευασμάτων, κατινα παρασκευαστῶν τε καὶ θοηθῶν οὐκ ὄλιγων ἐπιδέσμονται, ἀφοροντίσχμεν ἐκ παντὸς τρόπου ὅπως ἐν τῷ πολλῷ χρόνῳ παρασκευάσωμεν τό γε νῦν ἔχον τὰ ἀναγκαιώτερα χάριν τοῦ ἀνατομικοῦ φροντιστηρίου καὶ πρὸς μελέτην τῶν φοιτητῶν κατὰ τὴν Διοκοδοκιανὴν μέθοδον τὰ δέδης:

1) Παρασκευασματικὴς κατὰ τὸν χρόνον μυῶν ἀγγείων ἐγκεχυμένων καὶ νεύρων.

2) Ἐτερον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ.

3) Παρασκευασματικὸς ἀριστερὸς σκέλους μυῶν, ἀγγείων ἐγκεχυμένων καὶ νεύρων.

4) Ἐτερον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ.

5) Παρασκευασματικὸς ἀριστερὸς κνήμης καὶ χάρου ποδὸς μυῶν, ἀγγείων ἡνωμένων καὶ νεύρων.

6) Ὁμοιον δέξιας κνήμης μετὰ τοῦ χάρου ποδός.

7) Παρασκευασματικὸς δεξιοτεροῦ ἀνευ χάρου μυῶν, ἀγγείων ἐγκεχυμένων καὶ νεύρων.

8) Ἐτερον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ.

9) Παρασκευασματικὴς δέξιας ἀνευ χάρου μυῶν, ἀγγείων ἐγκεχυμένων καὶ νεύρων.

10) Ἐτερον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ.

11) Παρασκευασματικὴς τῶν μυῶν τῶν γλουτῶν.

12) Παρασκευασματικὴς τῶν μυῶν τοῦ ώμου.

13) Παρασκευασματικὴς τῶν τριδύμου νεύρου εἰς 5 τεμάχια.

14) Παρασκευασματικὴς τῶν προσωπικοῦ νεύρου εἰς 3 τεμάχια.

15) Παρασκευασματικὴς τῆς μέσης υπνογγίτιδος ἀρτηρίας.

16) Παρασκευασματικὴς τῆς κατ' ὠμον ἀριθμόσεως, καὶ

17) Κρηνία πέντε.

Ε' Περὶ φοιτητῶν.

Φοιτηταὶ ἡχροάσκαντοι ταχτικῆς πρωτοετεῖς μὲν 194, δευτε-

ροτετεῖς δὲ 162, τριτοετεῖς δὲ καὶ τεταρτοετεῖς περὶ τοὺς 100, έτι δὲ τελείοφοιτοι καὶ διδάκτορες· οὕτω δὲ τὸ ἀκροατήριόν μου ἀπετελεῖτο ἐξ ὑπερπεντακοσίων φοιτητῶν ὃς ἐπὶ τὸ πολὺ.

'Ησκήθησκεν δὲ ἐπὶ πτωμάτων δευτεροετεῖς μὲν φοιτηταὶ 160, δικαστοί δὲ, τριτοετεῖς δὲ 40.

'Ἐν δὲ τῷ μελετητηρίῳ ἐσπούδασκεν πάντες οἱ δευτεροετεῖς φοιτηταὶ κατὰ σειράν.

Οἱ φοιτητοί δὲ παρέσχουν δείγματα τραγάντες ἐπιμελεῖας καὶ ζήλου. 'Ἐν δὲ τῷ ἀνατομικῷ φροντιστηρίῳ οὐ μόνον δευτεροετεῖς ἀλλὰ καὶ πρωτοετεῖς ἔξεταζόμενοι ἐπὶ φυσικῶν παρασκευασμάτων, περιέγραφον δρισταὶ τὰ ὄργανα καὶ μόρια, ἐπιδεικνύοντες σύναρμα κάτα. Τοῦ ἀνατομικοῦ δὲ φροντιστηρίου σὺν τῷ χρόνῳ προσέντι πλουσιότερου εἰς παρασκευάσματα καθισταρένου, ἡ πρόδος ἀναγραφίστως θὲ ἀποβῆ εὑρυτέρη.

Γ' Περὶ τῶν δεκτικῶν τῆς διδασκαλίας.

Αἱ δεκτίκαιαι τῆς διδασκαλίας εἰναι κατα:

α') Διαπάντας πρὸς μεταφορὰν πτωμάτων. Πέδος μὲν τὴν μεταφορὰν ἐκάστου πτώματος ἐκ τοῦ ἐνταῦθα δημοτικοῦ νοσοκομείου καὶ τοῦ βρεφοκομείου εἰς τὸ Ἀνατομεῖον καὶ εἰτα μετὰ τὰς ἀσκήσεις τῶν φοιτητῶν ἐκ τούτου εἰς τὸ νεκροταφεῖον ἀπαιτεῖται ἀκριβῶς δεκτάνη 7 δραχμῶν· πρὸς δὲ τὴν μεταφορὰν ἐκάστου πτώματος ἐκ τοῦ δημοτικοῦ νοσοκομείου Παιραιῶς εἰς τὸ Ἀνατομεῖον καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ νεκροταφεῖον κατὰ μέσον δρον 12 δραχμῶν. Ήλαν δὲ ὑπολογίσωμεν ἐν ὅλῳ τὴν πρὸς μεταφορὰν 70 τούλαχιστον πτωμάτων δεκτάνην, χρήζομεν κατ' ἑτος δραχ. 540.

β') Διαπάντας πρὸς τὴρησιν τῶν πτωμάτων δε' ἐνέσεως ὄλῶν ἀντισημπτειῶν. Ἐπὶ μὲν τῶν πρὸς διδασκαλίαν χρησιμούντων πτωμάτων ποιοῦμεθα τὰς ἐνέσεις διὰ γλυκερίνης καὶ φανικοῦ ὄξεος· ἐκάστη δὲ αὐτῶν τιμήται δραχμῶν 22, ἐπὶ δὲ τῶν πρὸς ἀσκήσεις τῶν φοιτητῶν χρησιμούντων πτωμάτων ποιοῦμεθα ἐνέσεις δι' ὑποθειώδους νατρίου, σίκονομικωτέρας μέν, ζυτὶ 3 δηλαδὴ δραχμῶν, ἀπελεστέρας δέ. Ήλαν δὲ ὑπολογίσωμεν 10 μὲν τούλαχιστον πτωμάτων χάριν τῆς διδασκαλίας, 60 δὲ πρὸς ἀσκήσεις τῶν φοιτητῶν, ἔχομεν δεκτάνην δραχμῶν 400.

γ') **Δαπάναι πρὸς χρωστικὰς ἀνέσεις ἀγγελῶν.** Τούτη
αὐτῶν τιμῆται δραχμῶν 15 πρὸς διδυσκαλίαν, πρὸς δὲ τὰς τῶν
ρυτατῶν ἀσκήσεις κατ' οἰκονομίαν δραχμῶν 5. Εὔομεν δὲ καὶ
τὴν διπλάνην δραχμῶν 450.

δ') **Δαπάναι πρὸς πολυχρόνιον τῆρησιν τῶν τοῦ ἀνα-
τοκικοῦ φροντιστηρίου παρασκευασμάτων.** Μικροτον παρα-
σκεύσικ διπάς τηρηθῆ ἐν τῷ ἡρέι αὐλᾶς, τῶν μαθίν καὶ λοιπῶν
διγχνῶν ἔχοντων τὴν φυσικὴν σχεδὸν χρεῖαν αὐτῶν καὶ πόστεσιν,
ἀνάγκη νὰ τίθηται ἐφ' ἡρέας τινὲς ἐν θήρῃ πλήρει διαλόγεις φω-
νικοῦ δέξιος ἐν γλυκαρίνῃ κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Laskouski. Επειδὴ
δὲ χάριν οἰκονομίας διηγάπειται νὰ ἐντηθῆται ἐν τῇ εἰρημένῃ δικλύ-
σει δύο δίλι παρασκευάσματα, πρὸς τοιχύτην δὲ διελθυσιν ἐπατανα-
ται ἑκάστοτε 8 ὄκαδες γλυκαρίνης καὶ 160 δραχ., φωνικοῦ δέξιος,
ἥτοι δαπάνη 36 δραχμῶν, ἔχομεν δὲ πλὴν ὅλικὴν διπλάνην πρὸς
κατεργασίαν 10 ὄκαδέχιστην κατ' ἓτος παρασκευασμάτων δραχ-
μῶν 180.

ε') **Δαπάναι πρὸς τῆρησιν τῶν παρασκευασμάτων τοῦ
γενερικοῦ συστήματος,** τῶν σπλάγχνων καὶ τῶν σωνόπειρων.
Ηρές τῆρησιν τούτων ἀπαιτεῖται οἰνόπνευμα τούλαχιστον 200 διε-
δῶν κατ' ἓτος, διότι πολὺ μέρος τούτου, μᾶλιστα τὸ ἔπειρον καὶ τὸ
θέρος, ἐξατμίζεται. Η διείκη δὲ πρὸς τοῦτο δαπάνη συμποτοῦται
εἰς δραχ., 480.

ζ') **Δαπάναι ποιεῖσθαι.** Ηρές τούτων καὶ ἀκόντησιν τῶν πον-
τίων ἀνατομικῶν ἔργατείων, πρὸς ἀγηράντη θέρος λευκῆς καὶ μελκί-
νης, χυτρῶν, ἀνθράκων, νήματος, μηρίθου, τέπωνος, γραφιτῆς ὄλης,
περιζωμάτων, ἀκονητικῶν ἴμαντων καὶ πρὸς ἀλλας ἐκτάκτους; δι-
πλάνης χρεία εἶναι κατ' ἓτος τούλαχιστον δραχμῶν 200.

Ἐὰν δὲ ἄδη ἀθροίσημεν πάσας τὰς εἰρημένας διπλάνας, ὃν δινε
ἡ τε θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ διδυσκαλία καὶ αἱ τῶν φοιτητῶν ἀ-
σκήσεις πάντως ἀδύνατοις καθίστανται, συνάγομεν δὲ, τό γε γῦν
ἴχον, κατ' ἓτος ἀπαιτεῖται ἐν αὐτορῷ οἰκονομίᾳ δαπάνη δραχ.
2250.

Ἐκ τούτων ἔχομεν τὸ Ιανουαρίου μόνον δραχμὰς 1200,
αἵτινες καὶ διδαπονήθησαν.

Ηρές δὲ τούτοις ἐπληρώθησαν δραχ., 795 τῷ λεπτούργῳ Θεο-
δωρῷ Βιτσερῷ πρὸς κατασκευὴν τῆς ρούσιας, δύο λινοτήρων, τριῶν

θηκῶν παρασκευασμάτων, δύο θηκῶν κιγκλιδωτῶν καὶ ἕνας ἀναρ-
τήρος.

Ζ' Περὶ τῶν δαπανῶν πρὸς ἀγορὰν ὄργανων.

Ἐκ τοῦ πρὸς ταῦτας ἔγκεκριμένου ποσοῦ τῶν 1000 δραχμῶν
ἐδοπανήθησαν.

α') Εἰς ἐργαλεῖα ἀνατομικά, κατὰ παραγγελίαν τῆς Πρυτανείας,
δραχ., 626 καὶ 7¹/₁₀₀.

β') Εἰς ἀτλαντικὲς ἀνατομικὰς καὶ συγγράμματα δραχμαὶ 361
καὶ 15¹/₁₀₀.

Καὶ τὰ μὲν ἀγορασθεῖσα ἀνατομικὰ ἐργαλεῖα εἰναι τὰ ἔξι:

- 1) ἐργαλεῖα ἀνατομικῶν ἱνέσεων.
- 2) ἐργάλαια ἀνατομικά.
- 3) ἐγκεφαλοτόρον.
- 4) πλευροτόρον.
- 5) ραχιτόρον.
- 6) ψαλίς ὀστεοτόρος καὶ
- 7) συλη.

Οι δὲ ἀτλαντικὲς καὶ τὰ ἀνατομικὰ συγγράμματα εἰναι τὰ ἔξι;

- 1) Henke, ἀτλας ἀνατομικός.
- 2) Rüdinger, ἀτλας ἀνατομικός.
- 3) Henle, ἀνατομικὴ στοιχειωδής.
- 4) Cuyer, ἀτλας ἀνατομικός.
- 5) Krause, ἀνατομικὴ τοῦ κονίκλου.
- 6) Rock, ἀτλας ἀνατομικός.
- 7) Nuhn, πρεστικὴ ἀνατομική.
- 8) Tillaux, ἀνατομική.
- 9) Gegenbauer, ἀνατομική.
- 10) Langer, ἀνατομική.
- 11) Morel, περὶ ἀνατομῶν καὶ
- 12) Hoffmann, γρονικὴ τὰς ἀνατομικής.

Καὶ ταῦτα μὲν τοεῖται.

Τελευτὴν δὲ ὄρολογῷ πλειστες τὰς χάριτες τῷ σεβαστῷ Ἀντι-

πρυτάνει κ. Μ. Βανιζέλω, θατος ἐκθύμως ὑπὲρ τοῦ Ἀνατομείου ἔπειχεν ὅτι ἐφικτόν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 3 Δεκεμβρίου 1884.

Εὐπειθέστατος

ἐκθυμητὸς τῆς παρηγραφικῆς ἀνατομείας
καὶ διεύθυντὸς τοῦ Ἀνατομείου

Α. ΗΛΙΑΠΑΝΝΟΥ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΤΡΓΙΚΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΕΝ ΤΗ ΤΗΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΝΑΤΟΜΙΑΣ ΣΥΛΛΟΓΗ

ΠΡΟΣΚΤΗΘΕΝΤΩΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔΕΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ

1882—1883 ΚΑΙ 1883—1884.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κύριε Πρύτανε,

Πέμπτῳ Τμήμα κατάλογον τῶν ἐν ἀμφοτέραις ταῖς ὥπ' ἐμοῦ διευθυνούμεναι; Συλλογαῖς προσκτηθέντων κατὰ τὰ δύο τελευταῖς ἀκαδημαϊκαῖς ἔτη.

Ἐν ἀμφοτέραις ταῖς Συλλογαῖς προσεκτήθησαν κατὰ μὲν τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1882—83 τὰ ἔξι:

1. Παρασκεύασματα κήρινα, παριστῶν γοραικεῖον μαστόν μετὰ τῶν

γαλακτοφόρων αὐτοῦ ἀγωγῶν καὶ διὰ τομῆς ἐμφανίνον τὴν ἀδενόδημην μέρην τοῦ ὄργανου.

2. Παρασκεύασματα λεκάνης μετὰ τῶν ἀρτηριῶν καὶ φλεβῶν αὐτῆς.

3. Τέσσαρα κινητὰ ἀργυρᾶ σωληνώσια διὰ τὴν τραχιαστομίαν ἐν διαφόροις ἡλικίαις.

4. Τριάκοντα ἐλαστικὰ κηρία διὰ τὴν προσεύσαν διαστολὴν τῶν στενωμάτων τῆς οὐρῆς.

Κατὰ δὲ τὸ 1883—84, ταῦτα:

1. *Kparior* πλῆρες, τεχνηταῖς συναρμογαῖς συνδεδεμένον μετὰ ὄριζοντιον διατομῆς.

2. *Kparior*, δυνάμενον τεχνητῶς νὰ διανοιχθῇ πρὸς ἐποπτείαν πασῶν τῶν κοιλοτήτων αὐτοῦ.

3. *Plῆρες kparior*, συνηρμησμένον καὶ φέρον μίαν ὄριζόντιον διατομὴν καὶ ἐτέραν πάθετον.

4. *Kparior*, διὰ πέντε τομῶν διεργημένον πρὸς ἐποπτείαν τῶν τε ρινικῶν πόρων καὶ τῆς ἡινικῆς πολίτας.

5. Σκαλετὸς ἄκρου ποδὸς καὶ ἄκρας γειρός, συνδεδεμένος τὰ διάφορα αὐτοῦ ἐξαρθρώματα. Αἱ δὲ κινήσεις ἐπ' αὐτοῦ τελοῦνται φυσικώτατα.

6. *Ἀκρος ποῦς καὶ ἄκρα γειρός μετὰ τῶν ὄστων αὐτῶν, κινητῶς συνδεδεμένων.

7. *Ἀκρα γειρός καὶ ἄκρος ποῦς, συνδεδεμένα διὰ ζωικῶν χορδῶν.

8. *Αρω ἄκρος, ἐφ' οὐ δύνανται κατὰ βιούλησιν νὰ παραχθῶσι τὰ διάφορα αὐτοῦ ἐξαρθρώματα. Αἱ δὲ κινήσεις ἐπ' αὐτοῦ τελοῦνται φυσικώτατα.

9. Κάτω ἄκρος, ὄμοιον τῷ προτηγουμένῳ.

10. *Αρδρικὴ λεκάνη, μετὰ τῶν συνδέσμων.

11. Γυραικεῖα λεκάνη, ὀσαντωτα.

12. Εἰς θερμοκαυτήρ τοῦ Παχελίου, χρήσιμος ἵδιος ἐν ταῖς καυτηρισσαῖς ἐν τῷ νεσσοκομείῳ τῶν συριγλιδικῶν νεσημάτων.

13. Φεκαστήρ δι' ἀτροῦ, εἰς παραγωγὴν ἀντισηπτικῶν ἀτμίδων ἐν ταῖς ἐγχειρίσσεσιν.

Ἐν γένει δὲ ἀμφότεραι καὶ Συλλογαὶ κύνται τηροῦνται κατὰ τὸ μετάλλον καὶ ἡττον ἐν καλῇ πατησίᾳ. Ἄλλ' ὅπως πλειστάκις ἐν ταῖς κατ' ἔτος ἐκθέσεσι μετανοεῖται καὶ ἐν ἰδίκαις ἀναφοραῖς ἐπικνειλημένως ὑπέμνησε τῷ Πρυτανείᾳ, καὶ Συλλογαὶ αὗται διεκτέχουσι κάν-

δυνον βλαβής, τυρούμεναι καὶ πολλοῖς οὐδηγρόντου ἐν σπενθῷ, οὐγρῷ καὶ ὅλῳ ἀκαταλλήλῳ διωματίᾳ. Τὰ μὲν περισκευάσματα, πάρενα δύτα μετὰ ζωκροτάτων φυσικῶν χρωματισμῶν, πινδυνεύσουσι καὶ διὰ τὴν μεγάλην πόνησιν αὐτῶν καὶ διὰ τὴν ἐν τῷ διωματίῳ ὑγρασίαν νὰ ὑποστῶσιν ἀλλοιώσεις ἀνεπανορθώνως, τὰ δὲ χειρουργικὰ ἔργα λείπουσι, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἔξειδωσιν. "Οἷον ἀνάγκη, πατεπείγουσας ἵνα ἐν τῇ νεοδημήτῳ νῦν πτέρυγι μοι παραχωρηθῶσι δύο τούλαχιστον αἴθουσαι, ἐν αἷς προσγκόντως κατατίθεσσαν ἀμφιτέρας τὰς συλλογὰς καταστήσω ταύτας προσειτάς καὶ τοῖς φυτευταῖς τῆς Ἰατρικῆς πρὸς επουδήν καὶ μελέτην αὐτῶν καὶ τῷ κοινῷ, ὥπερ στερεῖται τῆς θέας ἀνεκτικήτων περισκευάσματων καὶ χειρουργικῶν ἔργων, οἵτινα βεβαίως εἰσὶ κόσμημα τοῦ Ιανταπιστρυγίου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 26 Νοεμβρίου 1884.

Ο καθηγητὴς τῆς χειρουργίας καὶ τοπογραφικῆς ἀνατομίας
ΙΑΤΡΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ
ΕΝ Τῷ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΚῷ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙῳ ΑΣΚΗΣΕΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1883—84.

Πρὸς τὴν Σ. Πρυτανεῖαν τοῦ Ἐθνικοῦ Παγεπιστημονίου.

Ἐκ τοῦ ἐπισυναπτομένου ὄγκουστικοῦ καταλόγου τῶν κατὰ τὸ λόγον ἀκαδηματικὸν ἔτος ἐν τῷ Τοξικολογικῷ Περγκοστηρίῳ ἔργων σθέντων φοιτητῶν τῆς τε Ἰατρικῆς Σχολῆς καὶ τοῦ Φαρμακευτικοῦ Σχολείου προσκόπτει ὅτι τὸ πλῆθος τῶν ἐν λόγῳ ἀσκηθέντων εἰς δύο τριήμετρα ἀνέρχεται ἐν ὅλῳ εἰς 35, οἵτινες ἐπεδέσησαν περὶ τὴν ἀνέγνωσιν τῶν κυριωτέρων καὶ μᾶλλον ἐν γῆσαι ἀνοργάνων καὶ ὄργανικῶν δηλοτηρίων.

Ως καὶ ἔλλοτε οὕτω καὶ νῦν ἀναφέρω τῇ Σ. Πρυτανεῖᾳ ὅτι ἔνοπλοι τοῦ ἀκαταλλήλου τοῦ χώρου ἐνθα κατέπι τὸ τοξικολογικὸν ἔργον στήριον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐργασθῇσι πλείστες, ἐλπίζω δέ τι εἰς τὸ μέλλον ἐν τῷ οἰκεδορισμένῳ οὖτι εἰδικῶς ἐργαστηρίῳ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐντῷ ἐργαστηρίῳ ξεσται ἀντεξίον τῶν πρασδοκιῶν ηὔσῃ.

Εἰπειθεῖταιος

Ὁ Καθηγητὴς τῆς Ιατρικῆς ι.λ.

Α. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΝ Τῷ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΚῷ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙῳ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1883—84 ΑΣΚΗΣΕΩΝ.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Αριθμός	Όνομα καὶ ἐπώνυμον	Πατρίς	Σχολὴ	Έτος φοιτήσεως
1	Παν. Ἀρτυρίου	Αθῆναι	Ιατρική	I.
2	Τι. Πανταζῆς	Πειραις	ο	ο
3	Νικ. Δρακούλης	Τραπεζοῦς	ο	ο
4	Ν. Χαλάνης	Φινέδες Κορινθ.	ο	ο
5	Γ. Σπυρόπουλος	Κονιστρικ	ο	ο
6	Γ. Καλθακόρεσης	Άνδρου	ο	ο
7	Γ. Μάλλιας	ο	ο	ο
8	Ν. Βατοπαρόλης	Σύρου	ο	ο
9	Δ. Μποσλῆς	Τύρα	ο	ο
10	Γ. Χαροστάδης	Ηπειρος	ο	ο
11	Νικ. Παθάλας	Κόρινθος	ο	ο
12	Τι. Στάμας	Ναύπλιον	ο	ο
13	Δ. Ματαλλήνης	Κέρκυρα	ο	ο
14	Περ. Μητσόπουλος	Αθῆναι	ο	ο
15	Δ. Αγγελόπουλος	Ακράτεια	ο	ο
16	Ν. Γεωτόνιος	Αθῆναι	ο	ο
17	Τι. Τσαμπρῆς	ο	ο	ο
18	Κ. Καλλιοντσῆς	ο	ο	ο
19	Τι. Παχώνης	Βρύσουλα	ο	ο

ΤΜΗΜΑ Β'.

1	Γ. Γιχεύπουλος	Πειραις	Ιατρική	I.
2	Γ. Σκουρκούρδης	Αθῆναι	ο	ο
3	Σ. Κουρκουμέλης	Αίγαληκόν	ο	ο
4	Δ. Πλαθανατίου	Ηπειρος	ο	ο
5	Σ. Ν. Πολίτης	Αθῆναι	ο	ο
6	Ιωρδ. Χατσησάβης	Καισάρεια	ο	ο
7	Δ. Χατσησάκης	Σύρου	ο	ο
8	Δ. Μαλλιάκης	Ρέθιος	ο	ο
9	Β. Ράκκας	Ηπειρος	ο	ο
10	Τηλ. Ραπτάκης	Κόθηρα	ο	ο
11	Εμ. Κοντόδηκας	Κάλυμνος	ο	ο
12	Γ. Βασιλίου	Αλικαρνασσός	ο	ο
13	Κυρ. Κυριακόπουλος	Ζάκυνθος	Φαρμακευτική	ο
14	Δ. Παττατάκης	Αυσρύδες	Ιατρική	ο
15	Γ. Βασιλόπουλος	Καλαθίσια	ο	ο
16	Φιλ. Βερεγκής	Αθῆναι	ο	ο

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 20 Νοεμβρίου 1884.

Α. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ.

Πρωτ. 104.
Διεκ. 118.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Πρὸς τὴν Πρυτανεῖαν τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Ἡ κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐργασίαν ἐν τῇ Ἑθνικῇ Βιβλιοθήκῃ συνεκεντρώθη καὶ σχεδὸν περιωρίσθη ἀπασαεὶς τὴν παρασκευὴν καὶ ἐκτύπωσιν τοῦ καταλόγου τοῦ τμήματος τῆς ὁργάνως Ἑλληνικῆς φιλολογίας, τοῦ περιλαμβάνοντος τὸ μυημέται τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπὸ τῶν ἀρχαιωτάτων χρόνων μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων καταλύσεως τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους. Ως γνωστόν, τὸ τμῆμα τοῦτο σίνε τὸ σπουδαιότατον τῆς ἡμετέρης Βιβλιοθήκης, οὐ μόνον κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν τόπων καὶ τὸ βαρύτιμον πλείστων παλαιοτάτων ἐκδόσεων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀτυγχείτως μείζωνα ζήτησιν καὶ χρήσιν τῶν βιβλίων τοῦ τμήματος τούτου παρὰ τῶν φοιτητῶν, τῶν διδασκαλῶν καὶ τῶν ἀλλων ἡμεδχπῶν καὶ ξένων λογίων. Τὰς ἀλλὰ τῷ ὄντι τῆς Βιβλιοθήκης τμῆματα εἰναι τὰ τῆς Νομικῆς, τῆς Ἰατρικῆς καὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν εἰναι οὕτω ἀσύντακτα καὶ ἐνδεῆ γνωτέρων συγγραμμάτων, ὥστε μόνους τοὺς ἀρχαίους εἰς στοιχειώδη βιβλία ἑλκύουσι, καὶ οὐδὲ τούτων ἵκανοποιεῖσι πάντοτε τὰς ἀποκτήσεις.

Ἐνεκεν τῶν ἀνωτέρω λόγων εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ καταλόγου τοῦ σχετικῶς εὐπροσώπου τμήματος τῆς Θεολογίας ἐτράπημεν ἐπὶ τὸ τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας. Τούτου τὴν ταχτοποίησιν εἶχεν ἀναλάβει πρὸ τοῦ εἰκοσατίκης περίπου δὲ ἐκ Γερμανίας προσκληθεῖς εοφός ταξινόμος κ. Στεφενχάργεν. Τὸ παρ' αὐτοῦ δρώς προτιμηθὲν ἦδε καὶ ἥδη ἀπηρχαιωμένον σύστημα τῆς τριπλῆς κατὰ σχῆμα διὰ πηδῶντων ἀριθμῶν ἀριθμήσεως, ὅπερ καθίστα διαγεγένη τὸν ἔλεγχον τοῦ ἀνελλιποῦς τῶν βιβλίων καὶ ἐπιπονωτέραν τὴν ἀγεύσειν τοῦ

ζητουμένου, ἐνεργίσαρχεν πρέπειν ν' ἀντικαταστήσωμεν διὰ τῆς μείζονας παραγόντος ἐγγυήσεις ἀσφαλείας; χρήσεως ὀριθμῶν κατὰ σειρὰν περιλαμβάνοντας ἀπαντά ἀντικατέτως ἀνευ διακρίσεως σχῆματος τὰ τεύχη. Ἐτὶ μᾶλλον ἀπαραιτητὸν ἐφάνη ἥμεν νὰ συμπεριληφθῶσιν ἐν τῷ νέῳ τούτῳ καταλόγῳ πλὴν τῶν κατὰ τὸ διάστημα τῆς εἰκοσατίκης ἀποκτηθέντων βιβλίων καὶ τὸ οὐδέποτε κατατεχθέντα φυλλαδίον, ἢτοι πᾶσκι καὶ σχέσιν ἔχοντας πρὸς τὸ καίμενον τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων οἰλολογικαῖ, κριτικαῖ, ιστορικαῖ, γεωγραφικαῖ, ιατρικαῖ, φυσικαῖ καὶ παντοῖαι ἀλλαὶ μονογραφίαι, ὃν ἡ ἀκτίμησις καὶ ἡ ζήτησις παρὰ τῶν μελετῶν αὐξάνουσι καθ' ἐκάστην. Φυλλαδίων καὶ διατριβῶν πάσκις ὅλης ἀγεύσεων ἐν πάσῃ τῆς Βιβλιοθήκης γωνίᾳ κονισσαλέους σωροὺς ὄγκουμένους ἀπὸ πριακονταστίας. Διαστυχῶς ὅμως τὰ φυλλαδία ταῦτα ἐτύγχανον μόνον ἀναλόγου τοῦ πάχους αὐτῶν ἀκτιμήσεως, ὥστε οὐγὶ κατατέξεως ἔλλ' οὐδὲ καν σφραγίσεως ἐκτίνοντο ἀλλὰ τὰ πλεισταὶ τούτων. Ήδης ἀνεύρετιν δοιάπον τῶν ἀγηκόντων εἰς τὸ τυμροῦ τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας ἀναγκαῖσθημεν νὰ προσθέμεν εἰς γενικὴν διαλογήν καὶ χωρισμὸν καθ' ὅλην ἀπάντων τῶν ὑπερμυρίων ἐν τῇ Ἑθνικῇ Βιβλιοθήκῃ φυλλαδίων. Ἡ τοικύτη ἐπιπονωτήτη, ἀλλ' ἀναποδράστεις ἐπιβαλλομένη ἐργασία ἐδράδυνε μὲν κατά τι τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ καταλόγου τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας, ἀφ' ἑτέρου ὅμως κατέστησεν οὐ μόνον τοῦτον πληρέστερον ἀλλὰ καὶ πολὺ ἀπονωτέραν τὴν προσεχῆ ταξινόμησιν τῶν ἔλλων τημημάτων, ἐνθικ ἀπετέθησκεν ἥδη καὶ ἀνέκουσσε ἐκάστῳ διατριβαῖ. Οὐδὲτοι συγτελεσθεῖς κατάλογος τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας, συνιστάμενος ἐκ πριακονταστίκων τεσσάρων τοπογραφικῶν εἰς τέσσαρτον φύλλων, ἐξετυπώθη ἥδη μετὰ τῆς παρ' ἥμεν δυνατῆς ἐντελείας καὶ ἔσται ἐτοιμός πρὸς διανομὴν τοῖς Κυρίοις Καθηγηταῖς μετά τινας ἡμέρας. Ηδην τούτου ἐξετυπώθη ἥδη ὁ κατάλογος τῆς Νομισματικῆς καὶ εὑρίσκεται ἐτοιμός πρὸς ἀποτύπωσιν ὁ τῆς Φιλοσοφίας. Περιττὸν φαινεται ἥδην νὰ καταδεῖξωμεν κατὰ πάσου καθισταται διὰ τῶν τοιούτων ἐντύπων καταλόγων ἡ βιβλιοκή ἥμεν περιουσίας ἀσφαλεστέρα καὶ συγχρόνως εὐχρηστοτέρα παντὶ προσερχομένωφ νὰ πληροφορηθῇ ἀνευ ἀπαγγελήσεως τῶν ὑπαλλήλων ἡ περιτηγήσεως τῶν τημημάτων τὶ χρήσιμον καὶ τῷ δύναται παρ' ἥμεν νὰ εὑρῃ. Τὸ μέγιστον δρώς ἐκ τῆς τυπώσεως πλεονέκτημα καθ' ἥμερς είναι, δτὶ γενομένου ἀπεξ γνωστοῦ τὶ ἡ Ἑθνικὴ Βιβλιο-

θήκη περιέχει, σπειράνει ή παγή τῶν πρὶν κατὰ καιρούς δυσαρέστων καταγγελιῶν ἢ κακοθεόλων διαδόσεων ἐπὶ ἀπωλείᾳ χιλιετῶν τόμων, αἵτινες νοοῦστον ἔζημιώσουν αὐτὴν κατὰ τὸ παρελθόν οὐ μόνον ἡθικές ἀλλὰ καὶ θλιψές, ἔλαττοσις ἢ τρέπουσαι πρὸς ἄλλην Βιβλιοθήκην τῶν φιλομαθῶν τὴν μεγαλούδωρίαν.

Τὴν περὶ πάντων τούτων γνάμην ἡμῶν συμμετέχομεναι καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος Πλανεπιστηματικοῖς ἀρχαῖς, ἐνέκριναν τὴν αἰτησιν τῆς Ἐφορίας νὰ συντελέσῃ καὶ τὸ Πλανεπιστήμιον εἰς τὴν ταχυτέρην εὑδωσιν τοῦ χρησίμου ἔργου, ἀναλαμβάνον τὴν δικαίην τῆς μισθιδοσίκης ἐκτάκτου ταξινόμου ἐξ Εὐρώπης προσκληθετούμενου ὅπως εὗτιο περικινθίσαι καὶ ἐκτυπωθῆσαι ὑπόντων τῶν τμημάτων οἱ κατάλογοι ἐντὸς τριατίας. Διατυχώς δύος οἱ Ἐπιστήμονες, πρὸς οὓς μέχρι τοῦδε ἀπετέθημεν, ὑπένθιλον μέρους τοὺς ὄπουσιν ἢ τε Πρυτανεῖσι καὶ ἢ Ἐφορίαις ἔκριναν ἀπορρέοντος. Οὐδόλως ἡμεῖς ἀπελπιζόμεθα περὶ εὑρέσεως καταλλήλου συνεργάτου, καθ' ὃσον μάλιστα δὲν ἀπαιτοῦνται παρ' αὐτοῦ ἐκτακτά τινα προσόντα, ἀλλ' ὥρκει ἡ βιβλιογενεικὴ ποιει τὴναμένη μετὰ πολλῆς φιλοπονίας καὶ μετρίας τινὰς γλωσσομαθείας, ἀτιναὶ οὔτε πολὺ διαφέρεστα εἶναι ἐν τῇ ἐσπερίᾳ, οὔτε δικαιολογοῦσιν ὑπερόγκους ἀπαιτήσεις. Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πρὸς τοῦτο προσπαθειῶν θελούμεν ἀνακοινώσει ἔγκαιρως τῇ Πρυτανείᾳ, τῇ δικτυρῷ, ὡς ἐλπίζομεν, τὴν καλὴν διάθεσιν τῆς προκατόχου.

Ἐγκλειστος εὑρίσκεται ὁ καπαλογος τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἰσελθόντων εἰς τὴν Βιβλιοθήκην Βιβλίων. Ἐκ τούτων τὰ ἐννέα τούλαχιστον δέκατα προσέρχονται ἐκ δωρεῶν, ἐν αἷς διαπρέπει πρὸ πάντων ἢ τοῦ φιλογενοῦς κ. Ἐμμ. Γ. Βουτσινᾶ, πλουσίσαντος διὰ τῶν νεωτέρων γαλλικῶν συγγράμματων τὸ ταῦρον τῆς ζένης φιλολογίας, τὰ δὲ λοιπὰ εἰσὶ περισσικά καὶ ἀλλα τινὰ συγγράμματα ὑπὸ τῶν κ.κ. Κοσμυστέρων τῶν σχολῶν καὶ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πλανεπιστημίου ὡς ἀπολύτως αἴτοις ἀναγκαῖα ζητηθέντα. Η Ἐφορία, ἔχουσα ὡς ἔψιν τὴν στενοχωρίαν ἢ μάλλον τὴν ἀπόλυτον ἔλλειψιν χώρου, ἥτις καθιστᾶ αὐχὴν μησχερῆ ἀλλ' ἀδύντον τὴν ταξινόμησιν καὶ χρησιμοποίησιν πλείστων ἥδη ἐκ τῶν ὑπαρχόντων Βιβλίων, ἔκτινε πρέπον νὰ περισσειθῇ εἰς ταῦτα μάνον καὶ ὀλιγίστας τινὰς διὰ παλαιοπωλεῖς ἀγορᾶς χαρμάτων συμπληρώσεις. Ἔνεκ τῆς ἐλλείψεως ταύτας τόπου καὶ τῆς ἀπό τινας χρόνου συσσωρεύσεως τῶν

δωρεῶν ἢ ἡμετέρων Βιβλιοθήκην πατήσηνος νὰ ἔχῃ μᾶλλον ὅψιν ἀποθήκης. Πλὴν δὲ τῶν βιβλίων συνηθέστερε μετὰ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ πληθυσμοῦ καὶ ὁ ἡριθμὸς τῶν συνθηματικῶν εἰς τὸ στενόχωρον ἀνήκειν καὶ παγετῶδες ἀναγνωστήριν φοιτητῶν. Ταῦτα πάντα καθιστῶσι κατεπείγουσαν τὴν χρησιμοποίησιν τῆς μεγαλοπρεποῦς διωρεᾶς τοῦ φιλογενεστάτου κ. Βαζαλιάνου. Εύκαταν δὲ νομίζομεν κατὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ μεγάρου τῆς Βιβλιοθήκης; νὰ ληφθῇ ὑπ'έψιν, κατὰ τοῦ μάλλον ἢ ὅσον συνειδέσται παρ' ἡμῖν, ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκ τῶν ἐνόπιων ἐν ἀριστεράφυτρον φορέσαις τοῦ ἔργου.

Ἐν τῷ Αθηναῖς, τῇ 12 Νοεμβρίου 1884.

Ο "Ἐφορες τῆς Εθνικῆς Βιβλιοθήκης
Εμ. Ροΐας.

2006-2010 ΕΚΠΑ

Άριθ. Πρωτ. 170.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΙΟΥ Η “ΕΑΡΙΣ,,

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΙΟ Η «ΕΑΡΙΣ»
ΓΕΝΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΕΝ ΕΤΕΙ 1883.

Κύριε Πρόταρε,

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΕΒΑΣΤΠΝ ΗΡΥΤΑΝΕΙΑΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κύριε Πρόταρε,

Άπό τον θαυμάτου του ρωμαϊκού Διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπείου κ. Παύλου Σμιθ ἐγώ μὲν ἔχολούθησον ἴδιας τὰς διὰ τοῦ Μεσημβρινοῦ ὄργανον παρατηρήσεις, ὡς δὲ βοηθός τοῦ Ἀστεροσκοπείου κ. Ἀλέξανδρος Βούρλης τὰς τῶν κηλίδων τοῦ ἥλιου.

Πρὸς πληρεστέραν καὶ παραγγικωτέραν διδασκαλίαν τῆς Ἀστρονομίας προσέλαβον εἰς μάκρουν φαντάτας τοῦ Μαθηματικοῦ τμήματος, εἰς τοὺς ὄποιους θὰ ἡντι χρησιμὰ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ τὰ μαθήματα τῆς Ἀστρονομίας, τῶν ὅποιων ἔξετυπώθη σίμερον ἢ πρώτος τόμος. Διὰ τὴν γενικωτέραν δὲ διδασκαλίαν καὶ τῶν τοῦ Φυσικοῦ τμήματος φοιτητῶν χρησιμεῖται λιθόγραφον, τοῦ ὄποιου ἔχουσιν ἥδη τὸ θήμα σχεδὸν ἐνὰ χεῖρας οὗτοι. Τὴν ἀναγραφὴν καὶ μέρος τῆς ἐναγγιώσκει τὸν μετεωρολογικῶν παρατηρήσεων ἔξοχολουθεῖ ἐπιμελέστατος ἡ βοηθός κ. Α. Βούρλης, προσεχῶς δὲ δημοσιεύω ἀνηγρένας πάσας τὰς τοῦ 1883 καὶ 1884 ὅμοι. Πρὸς πληρεστέραν ἡμῶς δεέτεσσιν τῶν μετεωρολογικῶν φαινομένων προσέθηκα καὶ ὑγρομετρικὰ παρατηρήσεις ἥδη, προσεχῶς δὲ καὶ ἀλλας, δριχθείσκεις ἥδη σήμερον εἰς Ηειραιστὴρας πρώτης ἀποστολῆς παραγγειλθεῖ, ἀς ἔκαμον πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 13 Δεκεμβρίου 1884.

Εὐπειθέστατος
Δ. Γ. ΚΟΚΙΔΗΣ.

Εὔσεβαστος ὑποθέλλω. Ήμῖν ἔκθεσιν τῶν κατὰ τὸ Ιανουάριον ἔτος,
ἢτοι ἀπὸ 1 Ιανουαρίου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου τοῦ 1883 ἔτους,
γενομένων ἐν τῷ φιλανθρωπικῷ τούτῳ ἰδρύκαστι ἐπιστημονικῶν ἔρ-
γασιῶν ὡς ἔξι:

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο προσήλθον ζητοῦντες ιστρικὴν βοήθειαν ἐν ὅλῳ	1215
Ἐκ τούτων εἷναι ἐναπολειφθεῖ τὸ 1882 ἔτους 111.	
Ἐξηλθον ισθέντες ἢ βελτιωθέντες	893
Απεβίωσαν	190
Ἐναπολειφθεῖσαν δὲ διὰ τὸ ἔτος 1884	132
“Ητοι..	1215

Αναλυτικώτερον δὲ τὰ κατὰ τοὺς ἀσθενετὰς νοσήματα εἶχον ὡς
ἔξι:

A' Νοσήματα τῆς ἐσωτερικῆς Μαθολογίας

1) Νόσοι τῶν ἀραιγενοτικῶν ὄργάνων.

	εἰσῆλθον	ἀπεβίωσαν
α') Ἐξ ὄμενογόνου λαρυγγίτιδος	1	— 1
β') Ἐξ βρογχικοῦ κακτήρου	50	— 3
γ') Ἐξ αλμοπέδων	4	— 1
δ') Ἐξ πνευμονίας	20	— 3
ε') Ἐξ πνευμονικῆς φθίσεως	112	— 52

	είσηλθον	ἀπεβίωσαν
α') Έκ κεγχρωμάτων φυρατώσας	2	—
β') Έξ ἔμφυσημάτος	7	3
γ') Έξ ὄγκου τοῦ μετοθωρακίου	1	1
δ') Έκ πλευρίτιδος	18	1

2) Νόσοι τοῦ κυκλοφορικοῦ συστήματος.

α') Έξ ὑπερτρυπίας τῆς καρδίας	4	1
β') Έκ λιπόσεως τῆς καρδίας	1	1
γ') Έξ ἀνεπαρκείας τῆς καρδίας	2	2
δ') Έκ συγχοπής τῆς καρδίας	1	1
ε') Έκ συγγενούς στενώσεως τῆς πνευμ.άστηρας	1	1

3) Νόσοι τῶν πλευρῶν ὁργάνων.

α') Έκ φρυγγίτιδος ὅξειας	2	—
β') Έκ δισπεψίας	1	—
γ') Έκ γαστρικοῦ καπτήρου	32	—
δ') Έξ ἔλκους τοῦ στομάχου	1	—
ε') Έκ καρκίνου τοῦ στομάχου	5	3
ζ') Έκ δυσκοιλιότητας	4	—
η') Έκ δυσεντεροειδούς καπτήρου	1	—
θ') Έκ περιτυφλίτιδος	3	—
ι') Έξ αίμυρροιδῶν	2	—
κ') Έκ περιτονίτιδος	8	2
λ') Έξ ἐξογκώσεως τῶν μεσοντεῖων ἀδένων	6	1

4) Νόσοι τῶν ἥπατος.

α') Έξ ὑπερσιτίας τοῦ ἥπατος	7	—
β') Έκ κιρρόσεως " "	10	6
γ') Έξ ἀπυστήματος " "	6	2
δ') Έξ ὕδατιδων " "	9	1
ε') Έκ κατέρρεου τῶν γαλαγωγῶν	1	—

5) Νόσοι τῶν οὐροποιητικῶν ὁργάνων.

	είσηλθον	ἀπεβίωσαν
α') Έκ βραχθείσω νόσου	10	6
β') Έξ ἀπτοκίσεως τῶν νεφρῶν	1	—
γ') Ίξις ἀδιστσωνήσου νόσου	1	—
δ') Έκ πυελίτιδος	2	—
ε') Έκ κυστίτιδος	5	—
ζ') Έκ κυστηπυελίτιδος	1	—
η') Έκ ψημιασμούς	1	—

6) Νόσοι τῶν γενητικῶν ὁργάνων.

α') Έκ σπερματορροίξ	1	—
β') Έκ ρητρίτιδος	6	—
γ') Έκ φλεγμονῆς τῶν πλευρῶν συνδέσμων	3	—
δ') Έκ καρκίνου τῆς ρήτρας	4	—
ε') Έξ αιματομήτρας	2	—
ζ') Ήξε αποστήματος περιγυντρικοῦ	1	—
η') Ήξε αιμορραγίξ απλής	1	—

7) Νόσοι τοῦ γενικοῦ συστήματος.

α') Ίξις ἐγκεφαλικῆς συμφορῆσεως	4	—
β') Ήξε ἀποπληγίας	16	10
γ') Ίξις ἐγκερχλίτιδος ὅξειας	1	—
δ') Έξ ὄγκου τοῦ ἐγκεφαλοῦ	1	—
ε') Ίξις ιμπτληγίας	3	—
ζ') Έκ σκληρύνσεως τῶν ὀπισθίων δερματίων	2	—
η') Έκ χρονίας μιελίτιδος	17	5
θ') Έκ παρακλύσεως τῶν κάτω ἀκρων	3	—
ι') Ίξις ήμικρανίας	1	—
κ') Ίξις ὀσφυχλιγίας	1	—
λ') Ίξις ισχιαδίου	1	—
μ') Ίξις ἐπιληψίας	2	—
ν') Ίξις ὑστερισμοῦ	2	—
ο') Έκ παροφροσύνης τῶν μεθίσιων	3	—

	σταθμον	άπειδωσαν
α') Έξ παραφροσύνης	2	—
β') Έξ τρομόδους παραλύσεως	1	—

8) Νόσοι τῶν κινητικῶν ὄργάνων.

α') Έξ βρυματισμῶν	38	—	2
β') Έξ προσύσης ἀπροφίας τῶν μυῶν	2	—	—

9) Λοιμώδη γνήσιατα.

α') Έξ Ιλαρίας	1	—	—
β') Έξ εὐλογίας	2	—	—
γ') Έξ ἐγκεφαλογνωτικίας μηνιγγίτιδος	9	—	9
δ') Έξ τυφοειδούς πυρετοῦ	9	—	2
ε') Έξ συνεχούς πυρετοῦ	26	—	—
ζ') Έξ ἐπιλογίου πυρετοῦ	1	—	—
η') Έξ διαλειπόντων πυρετῶν	205	—	—

10) Διακρίσιαι.

α') Έξ χοιραδώσεως	7	—	—
β') Έξ συφιλίδος	9	—	—
γ') Έξ ἀνοιμίας	12	—	—
δ') Έξ αλμοφυλίτιδος	1	—	—
ε') Έξ σπαχαρώδους διαβήτου	2	—	—
ζ') Έξ γεροντικοῦ μαραχαμοῦ	2	—	2

11) Δηλητηριάσεις.

α') Έξ ςχηνης ὅδραργύρων	1	—	1
β') Άνευ διαγνώσισιος	3	—	3

Β' Νοσήματα τῆς ἔξωτερεκῆς παθολογίας.

1) Νόσοι τῶν δέρματος.

α') Έξ ἀχωρος	1	—	1
---------------------	---	---	---

	σταθμον	άπειδωσαν
ε') Έξ ἐκζέματος	9	—
γ') Έξ ἑλκῶν διαφόρων	17	—
δ') Έξ ἐρυσιπέλκτος	11	—
ε') Έξ σαρκώματος	8	—
ζ') Έξ ἐπιθυλιώματος	11	—
ζ') Έξ λιπωμάτων	2	—
η') Έξ κονδυλωμάτων	3	—
θ') Έξ ἀποτημάτων	11	—
ι') Έξ αίματώσεως	1	—

2) Νόσοι τῶν περιοστῶν.

α') Έξ ὀστεομυελίτιδος	1	—	—
β') Έξ ὀστείτιδος	2	—	—
γ') Έξ τερηδόνος	3	—	—
δ') Έξ νεκρώσεως	9	—	—
ε') Έξ περιστίτιδος	3	—	—
ζ') Έξ ὀστεοσαρκώματος	3	—	—

3) Νόσοι τῶν ἀρθρών.

α') Έξ μυκετώδους φλεγμονῆς	7	—	—
-----------------------------------	---	---	---

4) Νόσοι τῶν γεννητικῶν καὶ στροποαιτικῶν ὄργάνων.

α') Έξ βλεννορροίας	7	—	—
β') Έξ ὥργτιδος	5	—	—
γ') Έξ τῆς ὠσθήσης	1	—	—
δ') Έξ στενωμάτων τῆς οὐρήθρας	4	—	1
ε') Έξ συριγγίων	10	—	1
ζ') Έξ	2	—	—
ζ') Έξ λιθιάσεως	28	—	8

5) Κοκάσεις διάγραμμα.

α') Έξ τσαυμάτων	70	—	9
------------------------	----	---	---

	εισήλθον	αποβίωσαν
ε') Έκ καταχυμάτων	25	9
γ') Έξ έγκυωμάτων	23	4
δ') Ήξ έξαρθρωμάτων	1	—
ε') Έκ τραυματικής μηνογγίτιδος	1	1

6) Διάφορα νοσήματα.

α') Έκ καρσών	1	—
β') Έκ στοματίτιδος	1	—
γ') Έκ κόλης	10	3
δ') Έκ χιονοφριαγγείου πολύποδος	6	1
ε') Έκ ... γύναχτος	1	—
ζ') Έκ αιψυοπυκνίζες	1	—
η') Έξ ούλιτιδος	1	—
θ') Έκ γαγγρίνης	7	4
ι') Έκ διεγύρτου φλεγμονής	1	1
κ') Έξ ογκού λευφρικού της λεκάνης	1	—

Ἐν δλφ 893 Ἐν δλφ 190

Ἡ θνητογένετης δίσκος του καταστήματος, κατά τὸ ἔτος τοῦτο ἀνέρχεται εἰς 15 καὶ 63 τοὺς %. Αρχαιρωμένων δῆμως τῶν 52 ἐκ πνευμονικής φύσεως ἀποβίωσάν τοιν καὶ 2 ἐκ γύναχτος, ὁ ἀριθμὸς οὐτούς περιελέγεται εἰς 11 καὶ 19 τοὺς %.

Τὴν πληθυνὴν τεύτην τῶν θανάτων, οἵτινες ἀναβιβάζουσι τὴν θνητομέτητα εἰς 15 καὶ 63 τοὺς %, θὲ ἡτο φαίνεται ἵδιως μᾶλιστα ὅπότεν ἥθελε παρακλητὴν αὖτη μὲ τὴν τῶν εὐρωπαϊκῶν νοσοκομείων τῶν ἄνχοντες εἰς 11 τοὺς %.

Κολάζεται δρις μεγάλως καὶ μεταβάλλεται διερῇ καὶ ἄλλοτε πλειστάκις παρετερήθη ἐκ πολλῶν λόγων.

Πρῶτον ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν κατ' ἔτος νοσηλειομένων φθισικῶν, οἵτινες δύστυχῶς καὶ προσέρχονται, δύστον δι' αὐτοὺς οὐδὲ ἡ ἐλαχίστη ἑπτής σωτηρίας ὑπάρχει, καὶ εἰσέρχονται μόνον καὶ γάνων, διπλῶς ἀπαλλάξισι τοὺς συγγενεῖς των ἐκ τοῦ βάρους τῆς νοσηλείας τῶν τελευταίων ἕγενται· ἐνὶ λόγῳ οἱ πλεῖστοι εἴς αὐτῶν προσέρχονται· ζετοῦντες ἰστρικὴν ψεύθισιν ἀπό τὸ Νοσοκομεῖον κατὰ τὸ τελευταῖον στάδιον τῆς παθήσεως των καὶ δεύτερην ἐκ τοῦ με-

γάλου σχετικῶς ἀριθμοῦ τῶν μεταχειρομένων κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀγωνίας, οἵτινες μόνον καὶ μόνη διὰ ν' ἀποθάνωσιν εἰσέρχονται, καὶ τὸ λυπηρότερον πάντων οἱ οἰστι μεταχέρουσιν αὐτοὺς τοὺς πατέρας των μόνον καὶ μόνη διὰ νὰ κερδίσωσι τὰ πρὸς ταφὴν γλίσχρα χρειάδη. Ἐνταῦθι παραπομένει δύστευχῶς τὴν κοινωνικὴν εὑκλειαν καὶ τὴν γερόντων, οἵτινες πέμπονται εἰς τὸ Νοσοκομεῖον διὰ τὸ ἀλογιστὸν νόσουμα, ἢ καλλιστὸν εἶπεν, διὰ νὰ γηροκομηθῶσι, καὶ διαμένουσιν ἐκεῖ μέχρι τῆς τελευταίας ὥρας τῆς εἰς τὰς αἰώνιους μονὰς μεταβλητῶν των. Ἐχει δέ τις λόγη όπ' ὅψιν καὶ τὸν τραυματίας τοὺς προσερχομένους καὶ τὸν φέροντας τραύματα ἐπιθυμάτια, ἡ θνητομέτης τοῦ Δημοτικοῦ Νοσοκομείου Ἀθηνῶν θέλει καταβιβασθῆ ἀκόμη. Καὶ ταῦτα μέν, Κύριε Πρύτανε, οὗσον ἀρροφή τὰς ἐπιστρυμονικὰς ἔργασίκς τὰς γενομένας ἐν ἔτει 1883.

Τελευτῶν, Κύριε Πρύτανε, καθηκόν μαρτιών θεωρῶ νὰ ἀνακρέψω ὅτι, ἐνεκεν τῆς πληθύνους τῶν νοσούντων καὶ τῶν ἀκάστοτες θιαφέρων ἐπιδημίαν, ἴδιως δὲ τῶν μολυσμάτικῶν νοσημάτων, ἐξ ὃν ἐπαπειλοῦνται οὐ μόνον οἱ ἐν τῷ Νοσοκομείῳ, ἀλλὰ καὶ ἀπαρχὴ τούτης, τὸ Ἀδελφάτον ἀπερχόμενον ἀφ' ἑνὸς μὲν ν' ἀνεγείρῃ παραπλεύρως καὶ ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ Νοσοκομείου παράρτημα χρησιμεύον διὰ τὸ τυχόν μολυσματικὸν νοσήματα, πρὸς πρόληψιν πόστης ἐνδεχομένης γενικῆς μιάγνωστος, ἐξ ἀλλού δὲ νὰ χρησιμοποιήσῃ καὶ τὰ ὑπόγεια αὐτοῦ ὅτινα νῦν μὲν εἰσὶν ἀχρηστα, μεταχρυμφίζομενα δὲ δῆμως καὶ ἐπισκευαζόμενα, δύνανται πολὺν χρόνον νὰ ἔξικονομήσωσι πρὸς ἐγκατοθήκευσιν παντὸς τοῦ ὄλικοῦ καὶ ἐπιτέλεσιν τῆς λοιπῆς ὑπηρεσίας, ἥτις νῦν εἰς τὴν δώματα γιγνομένη στονται τὸν χρόνον του.

Ἐν τέλει δέξασθε, Κύριε Πρύτανε, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς "Γράμματος" ἐξαιρέτου ὑποληψεως μεθ' ἡς διαπελεῖ.

Εὐπαιθεστατος

"Ο Διερμηνεὺς τοῦ Δημοτικοῦ Νοσοκομείου ἢ 'Ελπίς'
ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΛΑΖΑΡΟΣ.

ΕΚ Θ Ε Σ Ι Σ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΤΩΝ ΣΥΓΓΛΑΙΚΟΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ ΕΤΟΥ 1882—1883 ΚΑΙ 1883—1884.

Πρὸς τὴν Ἡρηταρεῖαν τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου

Κόρης Πρύτανης,

Πέμπτω Υμῖν ἐκθετιν τῶν ἐν τῷ νοσοκομείῳ τῶν συστημάτων νοσημάτων γενομένων ἔργωνταιν ὅπο τοῦ Σεπτεμβρίου 1882 μέχρι τοῦ αὐτοῦ μηνὸς 1884.

Καὶ πρῶτον κατὰ μὲν τὸ γρονικὸν διάστημα ὡπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1882 μέχρι 1 Ἰανουαρίου 1884 ἐνοσηλεύθησαν ἐν τῷ νοσοκομείῳ γυναῖκες πάσχουσαι συφιλιδικῶν νοσήματος διαχορισταὶ ἐγγενήσια καὶ μία (ἀρ. 291). Αὗται δὲ κατέγονται

ἐκ τῆς Πελοποννήσου	56
ἐκ τῆς Στερεάς . . .	60
ἐκ τῶν Νήσων	140
ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς . .	35
Τὸ Σύνον.	291

Τὸ Σύνον.

Ἐπαγγέλματα

α') ἀρρεδίσιον κατέρρευν τῆς μήτρας καὶ τοῦ κόλπου	135
β') ἀγριδίσιον κατέρρευν τῆς οὐράθρας	16
γ') ἀφρυδίσια μαλλικὰ ἔλκη	50
(τεύτων ἑκτὸν ἁπεριθέντας βουβόνις).	
δ') καθολικὴν Συφίλιδα	90
ἔξι ὄγκεστρον τὰς μὲν πρωτοπαθεῖς καλυψάντας ἐκδιλώσεις τὰς δὲ δευτεροπαθεῖς, ἰδίᾳ δὲ θλεννώδεις πλάκας καὶ συφιλιδικὰς ἔξαγθίσεις	39
	51

Ἐν πολλαῖς δὲ τῶν πασχουσῶν τούτων συνυπῆρχον ἀρρεδίσιον κατέρρευν καὶ μαλλικὰ ἔλκη, ἢ μαλλικὰ ἔλκη καὶ καθολικὴ σύφιλις, ἢ καὶ πᾶσαι αἱ τρεῖς αὗται παθήσεις ταῦτοχρόνως.

Ἐκ πατῶν τούτων τῇ 31 Δεκεμβρίᾳ 1883 ιαθησαν ἐξελθοῦσαι	268
Μία ἀπεβίωσε	1
Εἴκοσι δὲ καὶ δύο ὑπελείφθησαν νοσηλευόμενοι	22
	291

Π κατὰ τὰ μέσα Δεκεμβρίου 1882 ἀποδιώσασις ὅφερε καθολικὴν συφίλιδα μετὰ ἀφθονωτάτων βλεννωδῶν πλακῶν κατά τα κίδοτον καὶ παρὶ τὸν δικτύλιον. Ἡν δὲ καὶ ἔγκυος, τὸν τελευταῖον τῆς ἔγκυμοσύνης μῆνα ἀγονσα. Δίκια δὲ ἐξτοθενημένη ἔτεκε βρέφος, ἀπελεστήτην τὴν ἀνάπτυξιν φέρον, ὥπερ, ἐν μαγίστρῳ μαρκαρῷ τελοῦν, ἀπεβίωσε τὴν γ' μετὰ τὸν τοκετὸν ἡμέραν. Αὕτη, παθοῦσα ἐπιλόγιον πυρετόν, ἀπεβίωσεν.

Ἐκ τῶν κατὰ τὸ εἰημένον χρονικὸν διάστημα κατηλευθερώνεν τῷ νοσοκομείῳ τούτῳ ιαθησαν κατὰ μέσον ὅρου αἱ μὲν ἐξ ἀφροδισίων κατέρρευν καθόλου πάσχουσαι ἐν ἡμέραις	46
αἱ δὲ μαλλικῶν ἔλκην	52
αἱ δὲ ἐκ καθολικῆς συφίλιδας	108

Οὗτος δὲ ὁ μέσος τῆς ιάσεως ὅρος ἐκάστου τῶν νοσημάτων τούτων δύναται γὰρ Οσωρόθη ἐκ τῶν βραχυτέρων. Ἀποδίδομεν δὲ τὸ τοιοῦτον εἰς τὴν καθόλου χρήσιν τῶν ἀντιστητικῶν, καὶ ίδιᾳ ποὺ φυινικοῦ ὀξέος, ὥπερ νῦν τὸ πρῶτον εἰσηγγέγμεν πρὸς πλύσεις καὶ καθαρισμὸν τῶν πασχόντων μερῶν. Πυκνὴ δὲ διάλυσις φαινικοῦ ὀξέος 5—6% πρέσχε οἷμιν ὅριστα θεραπευτικὴ ἀποτελέσματα ἐν ταῖς ἐξ ἀρρεδίσιου κατάρρευσι διαβρώσεσι περὶ τὰ μητρικὰ στόματα, ἐπέγουσα τάχιστα ἐπιυλώσαιν αὐτῶν.

Σημειούμεν δὲ ἐν τέλει ὅτι σπανίως παρεπιγράφη τριτογενῆς σύριγλις ἐν ταῖς εἰς τὸ νοσοκομεῖον ἐντεῦθεν προσερχομένοις πρὸς νοσηλείν. Αἱ δὲ σπανίως προσελθοῦσαι ταυτότητι, ἐλάχισται τὸν ἀριθμόν, προσηλθον κατ' εὐθεῖαν ἔξωθεν, καὶ ίδιᾳ ἐξ Αιγύπτου, Κωνσταντινουπόλεως, Σμύρνης κλπ. Τοῦτο δέ, κατὰ τὰς ἐμάς παραπτήσεις, ἐπιμαρτυρεῖ τὴν σπανιότητα εἰτούχοις τῆς λίκην προσκεχωρημένης συφίλιδας, ταῦλαχίστον ἐν ταῖς νοσηλευομέναις ἐν τῷ νοσοκομείῳ πυστῷ.

Δεύτερον όπό της 1 Ιανουαρίου 1884 μέχρι 1 Σεπτεμβρίου τού
αύτοῦ έτους ένοσολούθησαν ἐν τῷ νοσοκομείῳ γυναῖκες, πάσχουσαι
ἀρρεδίσια νοσήματα, ἐκατὸν δύμικοντα καὶ μᾶ, καταγόμεναι

ἐκ τῆς Σπερσάς 'Ελλάδος.....	26
ἐκ τῆς Ηελιοκανθάρου.....	47
ἐκ τῶν Νήσων	68
ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς καὶ ἴδιας ἐκ τῆς Τουρκίας	40
	181

Τούτων δέ οφερούν

α) ἄρρενες κατάρροιν τῆς μήτρας καὶ τοῦ αβλπου	112
β) " " " αύρηθρος	64
γ) ἀφρυδίσια μαλακὴ ἔλατη	33
οἱ συνεπεπλάκησαν βουβώνες διαπυγήσαντες μὲν ..	11
ὑποστρεψάντες δὲ ..	4
δ) Κονδυλώματα μισχωτὰ ἢ υπερσπρωκώσας συνεπείᾳ ἄρρενεσιν κατάρροιν	6
ε) Καθολικὴ σύφιλιν μετὰ δευτεροπαθῶν ἐκδηλώσεων	71
μετὰ τριτογενῶν	1

Ἐκ τούτων δὲ πόντες ἥσχαν ἔγκυοι, πέσσαρες μὲν περὶ τὰ μέσα τῆς
ἔγκυμοσύνης πελασσού, μίσ δὲ περὶ τὸ τέλος ταύτης.

Μηνεῖται δὲ ὅτι ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ πασχούσῃ συνυπηρέχον δέος
ἢ καὶ πλείους τῶν παθήσεων τούτων ταῦτα γρύνως.

Ἐθεραπεύθησαν δὲ κατὰ μέσον ὅρουν

1) οἱ μὲν κατάρροι ἐν ἡμέραις	38
2) τὰ μαλακὴ ἔλατη	" 37
3) ἡ καθολικὴ σύφιλις	" 83

Ἐν συγκρίσει δὲ ἡ θεραπεία ἐν τῷ νοσοκομείῳ πασῶν τῶν παθήσων τούτων τῆς τοῦ 1884 ὁπταμηνίας πρὸς τὴν τοῦ 1882—1883
έτους συντελέσθη ἐν πυλλῷ ὕραχυτέρῳ κατὰ μέσου ὥρον γρένω, ὑπερ
ἀποδίδυμον κυρίως εἰς τὴν συστηματικωτέραν χρῆσιν τῶν ἀντιση-
πτικῶν ἐν τῇ θεραπείᾳ καθίστησαν καὶ εἰς τὴν δι' ἀνατρέψιν θερα-
πείαν ὡς πρὸς τὴν καθολικὴν σύφιλιν, παρασχούσαν ἡμῖν ταχίστην
τὴν καταπολέμησιν τῶν ταύτης ἐκδηλώσεων.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς νοσηλείας τῶν ἀσθενῶν.

Ἡ δὲ κλινικὴ διδασκαλία καὶ ἡ περὶ τὴν διάγνωσιν καὶ τὴν θε-
ραπείαν τῶν νοσημάτων τούτων ἀσκεῖται τῶν στρατεών τῆς Ιατρι-
κῆς φοιτητῶν ἐγένετο ταχτικωτάτη καὶ δις τῆς ἑδομαχδος, κατὰ
Παρασκευὴν καὶ Σάββατον, ἐκάστην ἀνὰ 2 ὥρας ἀπὸ τῆς 1—3 μ.μ.
Διήσεσσιν αἵτοις, ἀναβαίνοντας καθ' ἑτοὺς περὶ τοὺς 130—140,
εἰς 5 σειράς, δῶν ἐκάστην περιελάχισταν ἐκάστητος 25—30 φο-
τητάς, ἀσκομετένους ἀλληλοιδιασθέχως. Ἐπομένως εὔρισκομενοὶ ἐν τῇ
ἄνθρηῃ νὲ ἐπαναλαμβάνον πεντάκις τοῦ ἔτους τὴν τῶν ἀφροδιτῶν
παθῶν κλινικὴν διδασκαλίαν, ὑπερ εἶναι ἐμοὶ μὲν ἐργοδέστατον,
ἀλλὰ τοις φοιτηταῖς γρηγορίστατον. Οὐτάκτως καὶ ἐν τῷ Ιανουαρίῳ
στημένῳ ἐδίδαξα καὶ διδάσκω ἡ τῶν ἄρρενεσιν παθῶν νοσογρα-
φίαν δις τῆς ἑδομαχδος. Δευτέρων καὶ Τετάρτων ἀπὸ τῆς 2—3 μ.μ.

Ἐν τέλει δὲ πυνθάνως ἀναρρίψω τὰς παρ' ἐμοῦ ἐπενεγχείσας θελ-
τιόσεις ἐν τῷ νοσοκομείῳ τῶν μεταδοτικῶν νοσημάτων ἀπὸ τοῦ
1881, οὗτοι ἀνετέθη μοι ἡ τε διδασκαλία τῆς Συμιλιδολογίας καὶ ἡ
τοῦ νοσοκομείου διεύθυνσις μέχρι σήμερον, ὡς πρὸς τὰς λεπτομε-
ρείας ἀναρρέφεντος ἐν τῇ ἀπὸ 31 Ιανουαρίου 1882 ἐκθέσει μου κατ.
Ἐγκρυπτα δὲ

α') Τὴν κατασκευὴν 32 σιδηρῶν κλινῶν μετ' ἐπιδιορθώσεω; ἐτέ-
των ὅκτὼ πτελαιῶν.

β') Τὴν κατασκευὴν ἐδρῶν, ακμησμάτων καὶ λινπάν χρειωδῶν ἐν
τῷ δωματίῳ τῆς διευθύνσεως καὶ τῶν συνεδριάζοντων τῆς ἐφορευτι-
κῆς ἐπιτροπῆς τοῦ νοσοκομείου.

γ') Τὴν κατασκευὴν 30 ἐπενδυτῶν διὰ τὰς πασχούσας.

δ') Τὴν κατασκευὴν 20 μικρῶν ἐρυχρίων μετὰ κλειδώρων παρὰ ταῖς
κλίναις τῶν πασχούσων πρὸς ἐναπόθεσιν τῶν ταύτων ἀναγκαιούντων.

ε') Τὴν ἀγορὰν τριῶν διαδεκάδων μαχαιροπηρῶν, κογλιαρίων,
καὶ μεταλλίων παρεψίδων.

ζ') Τὴν κατασκευὴν 37 νοσογραφικῶν πινάκων, 120 σινδόνων,
70 θηρῶν προσκεφταίων, 70 προσούριων.

Ταῦτα δὲ πάντα ἐγένοντο διπλῶν κυρίως τοῦ Ιανουαριστημίου,
θεύτερον ἐξ ἑράνου ἀνεργηθέντος παρ' ἐμοῦ πρὸς διαφόρους φιλαν-
θρώπους, καὶ τρίτον συνδρομῆς καὶ τοῦ Σ. ἐπὶ τῶν Εσωτερικῶν
Τπουργίων.

ζ') Τῇ ἐμῇ παρακλήσαι ἐδωρήθησαν κατὰ τὸ 1881 παρὰ τοῦ

© 2006-2010 ΕΚΠΙΑ

Έπικοντος τῶν ἐν πολέμῳ τραχυματιῶν Συλλόγων 40 κλινοσκεπάσματα διπλάσια τὰ νοσοκομεῖαν.

Δεπτομερῆ περὶ πάντων τούτων ἔχθεσιν μετὰ τῶν δικαιολογητικῶν ἑγγράφων ἐπειρψία πρός τε τὴν Πρυτανείαν καὶ τὸ Σ. ἐπὶ τῷ Επιτερικῷ Ὅπος ἡμερομηνίαν 31 Ἰανουαρίου 1882.

Ιδος, δὲ τούτοις κατὰ τὰ παρελθόν ἀκαδημαϊκὸν ἐτος ἐνήργησα τὰδε ἐν τῷ τῶν συφιλιδικῶν νοσημάτων νοσοκομεῖφ.

α') Τὴν κατασκευὴν ἑστιατορίου, μὴ ὑπάρχοντος μέχρι τοῦτο, περὶ οὐ κατασκευὴν τῇ Πρυτανείᾳ.

β') Διαφόρους διορθώσεις βλαβῶν ἐκ χρήσεως τοῦ καταστήματος, οίον θυρῶν, παραθύρων, οὔζλων κλπ. ἀγορᾶς λαμπτήρων καὶ σταθμητικῆς διετούς τὰ μεγάλας βλάβης τῶν φραγμάτων.

γ') Ἐκπείθη ἢ τοῦ νοσοκομείου περίσσολες καὶ τέλος,

δ') Μὴ ὑπάρχοντος ποσίμου ὅδατος ἢ τῷ νοσοκομεῖφ ἐκ τοῦ τῆς πόλεως ὥρυγθη φρέαρ δεύτερον, ἐν ᾧ ἐστήθη ἀμφεπικονικὴ ἀντλία, κατασκευασθεῖσαν ἐν τῷ μηχανουργεῖῳ Βασιλειάδου, διπλανήθεισαν δι' ἀμφότερος 350 δραχμῶν περίπου.

Τὰ δὲ τελευταῖα ταῦτα ἐγένοντο φιλογνιθώποις ἀναγόμοις εἰσόρορτος τῇ ἐμῇ συνεργείᾳ.

Νῦν δέ, φθινότων τῶν πλείστων κλινοσκεπασμάτων τοῦ νοσοκομείου ἐκ τῆς χρήσεως, προτίθεμαι ν' ἀγνοεῖται ταῦτα, ὡν, ἐπιστάντος τοῦ χειμῶνος, ἀπορχίτητος ἀνάγκης ὑπάρχει. Ήσοι τῆς ἀποτελεσματικῆς ἐνεργείας μου ταῦτας θέλω ἀναρρίψει ἐν δέοντι χρόνῳ πρός τε τὸ Σ. Ὅποργετον καὶ τὴν Πρυτανείαν.

Κατὰ δὲ τὸ νῦν ἀρξόμενον ἀκαδημαϊκὸν ἐτος ἐκ τῆς πιστώσεως, τῆς αἵτησει μου ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου χορηγηθείσης, εἰσήγγεγον κατὰ πρῶτον τὴν πολυκλινικὴν ἀρένινην πασχόντων συφιλιδικῆς νοσήματα, οἵτινες ἦδη ἔχοντο προσερχόμενοι κατὰ τὰς ὁρας τῆς ἐν τῷ νοσοκομείῳ κλινικῆς διδασκαλίας, καὶ ὡν δὲ ἔξτασις καὶ τὸν νόσιον διέγνωσις καὶ θεραπεία γίνονται ὑπὸ τῶν τετραστῶν φοιτηῶν τῆς Ἰατρικῆς ὑπὸ τὴν ἐμὴν ἐποπτείαν, οἷς δὲ καὶ τὰ ράρυκα δίδονται αὕτους διωρεάνη ἐκ τῆς εἰρημένης πιστώσεως συνωδὸν τῇ ὑπὸ τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου ἐγκριθείσῃ αἵτησι μου. Οὗτω λοιπὸν τίθεται πιστὴν μελλούσην συφιλιδικῆς κλινικῆς ἀρρώστων. Διπτὸν δὲ καλὺν θέλει προκύψει ἐκ τοῦ τοιούτου ἀσκησις δηλαδὴ τῶν φοιτηῶν τῆς Ἰατρικῆς καὶ ἐπὶ ἀρένων συφιλιδικῶν, διότι μέχρι

τοῦδε περιωρίζετο ἡ Κλινικὴ διδασκαλία τῶν νοσημάτων τοῦτων μόνον ἐπὶ γυναικῶν, ἐξυγίεστις δὲ ἐτέρωθεν, ὅσον ἔνεστι μείζων, τῆς πόλεως, διότι τὶ ὀφελεῖ αἱ μὲν ἄποροι γυναικες πάσχουσσαι γὰρ θεραπεύωνται, οὐδεμίᾳ δὲ φροντίς νὰ ὑπάρχῃ περὶ τῶν ἀπόρων ἀρρένων, συφιλιδικὰ νοσήματα πασχόντων. Κατάλογον ἔχοντος τῶν δέοντων προπερχομένων τοιούτων ἀσθενῶν τηρῶ ἐν ἴδιῳ Βιβλίῳ, ἐν ᾧ σημαίνεται ἡ νόσος καὶ ἡ θεραπεία αὐτῶν, καὶ λεπτομερῆ περὶ τούτου ἔχεισιν θέλω πέμψει ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, ἵτοι μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἔνεστος ἀκαδημαϊκοῦ ἐτούς, πρός τε τὸ Σ. Ὅποργετον καὶ τὴν Πρυτανείαν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 27 Νοεμβρίου 1884.

Ο καθηγητὴς τῆς συφιλιδολογίας
καὶ διευθυντὴς τοῦ ινστιτούτου τῶν συφιλιδικῶν νοσημάτων
ΠΑΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ.

2006-2010 ΕΚΠΑ

Αριθ. Ηρω. 22.
Διεκπ. 47.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Κατὰ τὴν ληξιανὴν ἥδη Ἀκαδημαϊκὸν ἐτος ἐτελέσθησκεν ἐν τῷ Μαΐου-τερίῳ 50 ποκετοί, βρέφη δὲ ἐπίσης ἐγεννήθησαν 50, ἐξ ἧν 29 γέννησεν καὶ 21 θήλεα.

Ἄπεισται αἱ τεκνάσει: ἐξ 72.000 τοῦ Μαιευτηρίου ὑγιεῖς.

Ἐκ τῶν τεχθέντων 50 βρεφῶν τὰ 49 ἐγεννήθησαν ἐν καλλιστῆρι κακαστάσει, 1 δὲ μόνον ἐγεννήθη νεκρὸν καὶ τοῦτο κατὰ τὸν 6 1/2 μῆνα τῆς κυτίσεως, ἵτοι λίγην προώρως. Έκ τῶν 49 καλῶς τεχθέντων βρεφῶν 37 μὲν ἐστάλησαν εἰς τὸ βρεφοκομεῖον, 12 δὲ ἐλαύνου μεθ' ἔκπτων αἱ μητέρες.

Κατὰ τὸ αὐτὸν τοῦτο ἔτος ἐδιδάχθησκεν τὴν μαιευτικὴν 27 μηνήτρια: ἀπολυτήριον δὲ ἀκροάσσεως καὶ τακτικῆς ἀποφυιτήσεως ἐλαύνον 22.

Αἱ τῶν μαθημάτων τῆς Μαιευτικῆς παραδόσεις ἐγένοντο τακτικῆς, καὶ δὲ πρακτικαὶ ἀποκήσεις εἰς τὰ ποὺς διδάσκονται τὰς Ἰατρικῆς καὶ τὰς μαθητρίας ἔνηκολούθησαν ἐπίσης τακτικῶς καθ' ἥπου τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος δέ καὶ κατὰ τὰς διακοπάς.

Καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡγοράσθησαν διὲ τοῦ παρὸς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Βιοτερικῶν χορηγηθέντος χρηματικῶν ποσῶν διεύρυνται, σκεύεις καὶ ἐνδύματα χρήσιμα ταῖς τεκουμώσαις καὶ τοῖς νεογονοῖς αὐτῶν. Τακτικὸς δὲ τούτων κατάλογος, δις καὶ σὲ τῶν ἐμπόρων ἀποδεῖξεις ἐστάλησαν τῷ Ὑπουργείῳ, ἐνθις ἐπίσης ἐστάλη τακτικὸς κατάλογος τῶν ἐν τῷ Μαιευτηρίῳ ἐπαρχόντων ἐπίπλων, σκεύων καὶ ἐνδυμάτων πρὸς χρήσιν τῶν τικτουσέν, τῶν λεχωθέων καὶ νεογνῶν.

Παρολγγέλμησαν ἐν Βιέννη ἕργανας Μαιευτικὴ καὶ ἄλλα παρασκευάματα ρωμαϊκὴ καὶ γυναικολογικὰ παρέβασι τοῦ ἴδιου κατὰ τὴν ἐκεῖ διακρινήν μου, τὰ ὅποτε δύσοντες θέλουσιν ἀποσταλῆ, ἐνταῦθα, καὶ θέλουσιν πληρωθῆ ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν ὑπὸ τῆς Συγκλήτου ὄρισθέντος ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ἥδη ἀρχαμένου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 2 Σεπτεμβρίου 1884.

Εὐπειθέστατος

Ο διευθυντὴς τοῦ Μαιευτηρίου

M. BENIZELOS.

ΑΝΑΓΡΑΦΗ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΕΙΩ ΘΕΡΑΠΕΥΘΕΝΤΩΝ ΑΡΡΩΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1883-84.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο προστέλθον εἰς τὸ Οφθαλμιατρεῖον ἀσθενεῖς εξ Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς	200
Ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν	537
Ἐκ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς	387
Τὸ σλον ἀσθενεῖς	1124

Ἐξ ὀνόματος	
ἄνδρες	695
γυναικεῖς	219
παιδία	210
Ἐκ τούτων ἐπαρχιῶν	
τὸν διεξιὸν ὄφθαλμῶν	164
τὸν ἀριστερὸν	132
ἀμφοτέρους	828
Τὸ σλον τῶν παραχόντων ὄφθαλμῶν	1952
Ἐνυπηλεύθησαν δὲ ἐν τῷ καταστήματι	
ἄνδρες	105
γυναικεῖς	31
Τὸ σλον	136
Προσθόντες ἐκ Πειραιῶς	1
ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν	71
ἐκ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς	64
Ἐπαρχιῶν δὲ τὰ ἔξτις νοσήματα:	
καρκτοειδεῖτιδα ἢ ἐκθέσαις αὐτῆς	366
τραχωματικὴ ἢ χρόνιον	302
ὄφθαλμίαν καταρράδη	218
ὑπόγχυμα	84
ὄφθαλμίαν φλυκταινόδη	69
βλεφαραδενίτιδα	67
ἰρίτιδα ἢ ἐκθέσαις αὐτῆς	42
φθίσιν τοῦ βιολονοῦ	39
τραχωματα καὶ ἐγκυμάτα	31
δακρυοκυστίτιδα καὶ στενόματα τοῦ δακρυγόνου σωλήνος	29
διατρόπιον καὶ τριχίσιον	28
ἐκτρόπιον	18
σταρύλωμα σκιερόν	18
ὑπερεμπετρωτίσιν	19
μυωπίαν	16
ἀτρυφίαν τῶν ὄπτικῶν νεύρων	16

© 2006-2010 ΕΚΠΑ

στραβισμόν	15
άμφιβληστροειδίτιδα	14
πτερύγιον	14
πυρροίκην ὄφθαλμίχν	12
ὑπόχυμα δευτερογενές	11
βλεραροφίμωσιν	10
ἄλλοτρια σάματα	10
χροειδίτιδχ	9
ἔξαρθρωμα τοῦ φραοῦ	9
ἀρραίσιν	9
σταρύλωμα διαφανές	9
γλαύκωμα ὅξεν ἢ χρόνιον	8
χαλαζία	8
ἰριδοκυκλίτιδχ	7
όπίσθιον σταρύλωμα	6
σγκους	7
άποκόλλησιν τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς	5
πρεσβυωπίαν	5
σύγχυσιν	4
μελαγχώστικήν ἀμφιβληστροειδίτιδχ	3
ὑπερχιμίαν τῶν κατὰ βάθος ὑμένων	3
βλεννορραγικήν ὄφθαλμίσιν	3
λαγώφθαλμον	3
συμβλέρχον	3
νευρίτιδα	2
ὑδρόφθαλμον	2
συμπαθητικήν ὄφθαλμίσιν	2
βλεφρόπτωσιν	2
ὄφθαλμίχν ἐλεφαντιστήν	2
ἐπισκληρίτιδχ	1
κλιμορραγίαν τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς	1
νευρολγίαν	1
ἀνεστιότητα	1
ημερολωπίχν	1
ἀνεπέρκεισιν τῶν ἐπωτερικῶν ὄφθαλμων	1
σκότωμα κεντρικόν	1

νυσταγμὸν	1
Ἐγχειρήσεις ἐκτελεσθεῖσαις:	
ἔγχειρήσεις τοῦ ὑποχύματος	33
ἴτως ἔξιτρέσαις	28,
περιεντήσεις	5.
ἔγχειρήσεις ἐντροπίου καὶ τριχιζεώς	29
ἔγχειρήσεις τῆς δακρυχόνου σύριγγος	19
ἰριδεκτομίαι	15
ἔγχειρήσεις τοῦ ἐκτροπίου	9
κανθαπλασίαι	7
ἔξιρύξεις τοῦ βιλοῦ	6
ἀκρωτηριασμοὶ τοῦ βιλοῦ	6
ἔγχειρήσεις τοῦ στραβισμοῦ	6
ἔξαιρέσεις ὅγκων	3
ἔγχειρήσεις τοῦ συμβλεφάρου	2
ἔγχειρήσεις τοῦ ὑπεπόνου	5
ἔγχειρήσεις τοῦ πτερογόνου	2
ἔξαιρέσεις ἄλλοτρῶν σωμάτων	10
εκαπτή χαλαζίων	2
Tὸ έλαν...	159

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 15 Νοεμβρίου 1884.

Ο Διευθυντὴς τοῦ Ὑφαλκιατρείου
ΑΝΔΡ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ.

**ΕΚΘΕΣΙΣ
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΑΣΤΥΚΑΙΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1883—84.**

Πρὸς τὴν Σ. Πρυτανεῖαν τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Κατὰ τὸ ληξινὸν ἔτος ἡ Ἀστυκαίνικὴ ἐχορήγησεν τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης βούθειαν εἰς τρεῖς χιλιαδὰς διακοσίους ἀριθμούς, ἐξ ὧν ἀρρενεῖς μὲν 2,070
οὐλαῖς δὲ 1,130.

Άνθηκον δὲ εἰς μὲν τὴν νηπικὴν ἀλιείαν	120
εἰς δὲ τὴν παιδικὴν	340
εἰς δὲ τὴν νεανικὴν	600
εἰς δὲ τὴν ἀνδρικὴν	1942
καὶ εἰς τὴν γεροντικὴν	198
	<hr/> 3200

Κατώκουν δὲ τὸ μὲν Α' τῆς πόλεως τριήμιχ	530
τὸ δὲ Β'	822
τὸ δὲ Γ'	1121
καὶ τὸ Δ'	602
προσήρχοντο δὲ ἐκ τῶν πέριξ γωρίων ἐκεῖ κατοικοῦντες	125
	<hr/> 3200

Διειρεοῦνται δέ τοις πρὸς τὰς νοσήματα οἱ ἀνιτέραι οὐρρωστοι ως ἔξι;	
Νοσήματα τοῦ νευρικοῦ συστήματος	129
τῶν ἀναπνευστικῶν ὄργανων	393
τῆς καρδιᾶς	12
τοῦ γαστρεντερικοῦ σωλήνος	540
τοῦ θηραστοῦ	33
τῶν οὐροποιητικῶν ὄργανων	25
τῶν γεννητικῶν ὄργανων τοῦ θηλεως	42
τοῦ θέρματος	141
ἀφροδίσια πάθη	143
ρευματικοὶ παθήσεις	101
ἀναιμίαι	188
δυσκροκασίαι ως ἐπὶ τὸ πολὺ ἐλαττεῖς	120
διυλειπούντες πυρετοί	1063
λοιμώδη νοσήματα	40
καὶ διάφορα	320
	<hr/> 3200

Προσήλθον δέ καὶ ἐνεργούμενοι εἰς τὰς φυτικτὰς τῆς Ἀστυχλινῆς κατὰ τὸ παρελθόν ἀκαδημαϊκὴν ἔτους ἔκστην ποντήκοντα καὶ τέσσαρες (154) διδάκτορες τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου.

Καὶ τέλος ἐκ τῶν ἐννεανήκοντα καὶ πέντε φυτικτῶν τῶν κατὰ τὸ προλόγον ἔτους 1882 - 1883 ἐγγραφέντων, πινακίζοντα μὲν περιώ-

σαντες τὸν γενομισμένον τῆς φοιτήσεως χρόνον καὶ ἐφοδιασθέντες μὲ τὴν ἀναγκήκιαν ἀπόδειξιν ὑπέστησαν τὰς πρωτικὰς αὐτῶν ἔξτασεις, τεσσαράκοντα δὲ καὶ πέντε μετέσησαν εἰς τὸ ἔξωτερικόν, ὑπηρετοῦσιν εἰς ἄλλο γεωργεῖον, ἢ τὸν στρατὸν, ἢ ὅπωσδήποτε διέκοψαν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν ἐν τῇ Ἀστυχλινῇ ταχικὴν αὐτῶν φύσιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 14 Δεκεμβρίου 1884.

Ο καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ διευθυντὴς τῆς Ἀστυχλινῆς
Δ. Γ. ΟΡΦΑΝΙΑΣ.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Τὴν 1 Ιανουαρίου τοῦ 1883 ὥπερχον ἔκθετο καὶ δραχαὶ 292, ἐξ ᾧ 37 μὲν διετέρφοντο ἐν τῷ Βρεφοκομεῖῳ, 255 δὲ ἐν τῷ πόλει. Ἐξετέθησαν δὲ κατὰ τὴν ἔτος τοῦτο 373 βρέφη ἐξ ὧν 171 μὲν δραχαὶ 202 δὲ θήλεα. Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων 373 βρέφων, 38 μὲν θηλαὶ ἀτελῶς ἀνεπτυγμένα, τοίσι δὲ φυχαρραγιζοῦντα. Τὰ ἀτελῶς ἀνεπτυγμένα εἶχαν βάρη κατὰ μάσον ὅρον 2017 γραμμαρίων, ἥτοι ὅπως τὸ τρίτου ἔλαττον τοῦ τῶν θηλών καὶ τελείων βρεφῶν. Τὰ ἐν τηλικαίτῃ ἀτελεῖς γεννηθέντα καὶ κομισθέντα εἰς τὸ Βρεφοκομεῖον 38 βρέφη ὀλίγας θηλέας ἔζησαν, ταῦτα δὲ ως καὶ τὰ τρία φυχαρραγιζοῦντα, ἥτοι τὸ δέλον 41 δὲν ὑπολογίζεται, ὡς εἰκός, οὔτε ως εἰσαχθέντα οὔτε ως ἀποβιώσαντα, μηδημονεύσαν δὲ κατὰ τὴν χριστινήσιαν. Προτιθεμένων τῶν ἐκτεθέντων τελείων καὶ ώριμων 332 βρεφῶν, εἰς τὰ διεπερφέντων κατὰ τὸ 1883 ἐκθέτων ἥτοι 624.

Ἐκ τῶν 624 ἐπελεύτηκαν κατὰ τὸ 1883 246 ἥτοι 39 %. Η θηλοιμότης καῦτη εἶναι μείζων τῆς τοῦ τριτοῦ προηγούμενον ἔτους καῦτε 9 %, τοῦτο δ' ἀποδεῖσθαι καρίως εἰς τὴν ἐπεχειρούσαν

πότιν έκθετων κατά τη δύση του ποτού και όπερ είναι απουδαίτατον,
εἰς τὴν μεγάλην Ἑλλειψιν θηλαστριῶν καὶ ίδιως ἐσωτερικῶν.

ΑΙ 246 ἀποβιώσεις προσήλθον ἐκ τῶν ἔξτις νοσηράτων.

152 ἐξ ἀτροφίας.

43 ἐκ διαρροίας.

33 ἐκ νόσων τῶν ἀναπνευστικῶν ὁργάνων.

7 ἐξ εὐλογίας.

11 ἐκ διαφύρων ζῆλων νοσηράτων.

246

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως ταῦτης τῶν αἰτίων τῶν ἀποβιώσεων ἔξι γε-
ται προσαγόνως τὸ θλιβερότατον συμπέρασμα, ὅτι τὰ 50 % τῶν
ἀποβιωσάντων βρεθῶν ἐτελεύτησαν ἐξ ἀτροφίας, πασῶν φρερῶν,
ἥτις οὖσα κατέηται τὰ ἔκθετα ὅλων τῶν ἔθνων προέρχεται κυρίως
ἐκ τῆς πληθυματικῆς διατίκης εἰς τὴν ὑποβάλλονται τὰ μυστικὰ ταῦτα
πλάσματα.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 3 Δεκεμβρίου 1884.

Εὐπειθέστατος

Ο καθηγητὴς τῆς κλινικῆς τῶν παιδικῶν νοσηράτων
ΑΝΑΣΤ. ΖΙΝΝΗΣ.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ

2006-2010 ΕΚΠΑ

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ.